

KONSTRUNDAN

Allhelgonahelgen 2–3 nov
Saxdalens Folkets Hus Kl: 11–17

Måleri

Svante Rydberg

Vävnader

Britt-Marie Rydberg

Kyrkotextilier

Kerstin Byström

Dopklänningar

Pernilla Hoffer Jansson

Foto

Henrik Larsson

Söndag Kl:14

Skolorkestern / R Broberg / J Wallman

Bildspel, Gamla Rävåla

Kaffeservering / korv / toast

Fri Entre

Rävåla Kulturförening

föreningen i Saxdalen begärde halv miljon - får 200 000

Vägföreningen
en genom Seppo
ansökte om
kronor i kom-
bidrag.

trafikutskottet be-

slutat att delvis gå förening-
en till mötes.

Timonen framförde i an-
sökan att det finns ett stort
behov av röjning och dik-
ning.

90 procent av dikena efter

föreningens vägnät är igen-
vuxna, enligt Timonen.

Vägföreningens ordföran-
de påpekade dessutom att
det behövs nya vägtrum-
mor efter Omvägen så vat-
tensamlingar vid bostads-

området kan leda bort.

Politikerna i trafikutskot-
tet kom fram till att man
kan bevilja 200 000 kronor
i upprustningsbidrag.

Pengarna betalas ut efter
att genomförda arbeten

kontrollerats och godkänts
av kommunen.

Ytterligare ett villkor för
bidraget är att arbetena har
utförts senast den 31 de-
cember i år.

Torbjörn Granling

Saxdalens manskör i Folkets hus

Ferlin i ord och ton

LUDVIKA Söndagsefter-
middagen i Ludvika Fol-
kets hus festsal gick
i musikens tecken.

Det var nämligen dags
för Saxdalens manskör
att återigen sätta upp
föreställningen Nils Fer-
lin i ord och ton.

Föreställningen är inte ny.
Faktum är att den under
Dan Andersson-veckan
i somras hade premiär i
Saxdalens Folkets hus. Det
var en succé med 290 i pu-
blik, och därför gjorde
man för drygt en månad se-
dan en repris.

Och på allmän begäran tog
man under söndagen före-
ställningen in till Ludvika.
Förutom Saxdalens man-
skör så medverkade också
sångsolisten Heidi Baier
och Lars Trygg, klarinett,
på scenen.

Nils Ferlin är född och upp-
vuxen i Värmland, bland
annat i Karlstad och Filip-
stad, och just därför tyckte
Göta Witterberg, Ludvika,
att kvällens föreställning
var ett måste att gå på.

- Jag har anknytning till
Filipstad så jag vill höra
vad de har att sjunga om
Nils Ferlin, säger hon.

För Bo och Gerty Gustafs-
son, Smedjebacken, var det
just konceptet Saxdalens

manskör och Nils Ferlin
som lockade.

- De gör ju alltid så bra
i från sig Saxdalens man-
skör, säger Gerty.

Under den nästan en och

en halv timme långa före-
ställningen fick publiken
lyssna till Nils Ferlins alla
kända visor. Men även de
mer anonyma visorna och
dikterna fick utrymme till-
sammans med en och an-

nan anekdot från hans liv.

Saxdalens manskör tog sin föreställning om Nils Ferlin till Ludvika och Folkets hus under söndagen.

FOTO: BEATRICE ÅSTRÖM

Reporter
Beatrice Åström
0240-882 00
beatrice.astrom@dt.se

FRÅGAN

Vad vill du
jobba med
i framtiden?

Moa Heed, 15,
studerande, Saxdalen

- Jag vill bli frisör för jag gillar
att hålla på med hår.

Benjamin Carlsson, 15,
studerande, Saxdalen

- Jag vill bli professionell
dataspelare, för jag kan det
jag gör.

Ture Bo Lennart Hellsten
har köpt Ludvika Rävåla
37:7, Hedtorpsvägen 5
Saxdalen för 324 000 kr
av Scissorvalley Estate
Aktiebolag

Stig Gerhard Pettersson
har köpt Ludvika Rävåla
1:19, Målvägen 1 Saxdalen
för 250 000 kr av Börje
Åberg

● SAXDALEN

Utgångspris: 490.000,-
Boarea: 90 kvm, 5 rok. Biarea 88 kvm.
Adress: Omvägen 1
VISAS: söndag 8/12 kl 12.00-12.45
Välplanerad villa med underhållsfri fasad och
nyare yttertak. Fritt ogenerat läge i byn och
källare med möjligheter.
Webbnummer: 2370-12421

Höstmarknad-loppis

Den 17:e november i Saxdalens folkets hus 11.00-17.00

Har du någonting du vill sälja?

Boka då ditt bord på 070-35 66 305, 50kr/bord.
Din bordshyra går oavkortat till hyran av folkets hus.
Överskottet går till insamlingen av en hjärtstartare till byn.

Servering med bl.a. fika finns på plats.

Vid frågor hör gärna av er på 070-35 66 305.

Endast kontant betalning på plats!

Vår käre

Roger Givik

* 30 november 1938

har lämnat oss
och flyttat till sitt
himmelska hem

Saxdalen

22 november 2013

DENIS

Barnen med familjer
Släkt och vänner

Så bliva de då
bestående, tron,
hoppet och kärleken,
dessa tre; men störst
bland dem är kärleken

1 Kor. 13:13

Begravningsgudstjänst i
Skogskapellet Fagersta
den 19 december kl 10.00.

Arbete med cykelväg dröjer

SAXDALEN Sedan tidig
höst har kommunen
planerat anlägga en ny
cykelväg i Saxdalen.
Men arbetet kommer
troligtvis inte i gång för-
rän efter årsskiftet.

Det är mellan Malbacksvä-
gen och Stenbacksvägen i
Saxdalen som det är plane-
rat för en ny cykelväg på cir-
ka 300 meter.

- Cykelvägen har inte bör-
jat byggas och jag vet inte
när det startar, säger Emma
Johansson, planerare på
kommunen, och fortsätter:

- Den ska detaljprojekte-
ras i höst. Efter det kommer
vi lägga upp planeringen för
när det kommer att anläg-
gas. Men det blir troligtvis
ingen byggstart innan jul.

Kostnaden för cykelvägen
beräknas till 1 050 000 kro-
nor. 495 000 kronor har
man kunnat ta från projek-
tet med cykelväg vid Björn-
hyttan då det skjutits fram
till nästa år, och 562 000
kronor finns redan anslaget
för cykelvägsbygget. Men i
den senare summan ingår
också 200 000 kronor som
kommunen hoppas att sta-
ten bidrar med.

Beatrice Åström

Vår käre

**Anna-Lisa
Jansson - Orre**

* 19 februari 1921

har slutat sin stund
på jorden

Sunnansjö

27 november 2013

Elisabet och Lennart

Ingrid och Max

Tobias, Johannes,

Christian

Morgan

Birgitta och Sören

Anders och Susanne

Saga

Angelica och Emil

Erik

Övrig släkt och vänner

Kanske blommar alla
stunder uti vilans
slutna land. Säkert
susar djupa skogar,
omkring
näckrostjárnens
strand. Ditt till gröna
sommarhagar leder
brustna blickens
spång. Men lång är
vägen över djupen till
en evig fågelsång

B.Larsson

Begravningsgudstjänsten
äger rum i Grangårde
gravkapell fredag den
20 december kl. 10.00

Hittade anonym OS-deltagare

GRÄNGÄRDE Bengt Östberg, 75, har kommit med sin fjärde bok. I den skildrar han idrotten i gamla Grängärde kommun.

– Norhyttans IF och Grängesbergs Aqua-klubb visste jag inte ens existerade, säger Östberg.

Det är en ambitiös och synnerligen detaljerad redovisning Östberg åstadkommit av det omfattande och mångfacetterade idrottsliv som fanns förr i bygden. Numera kraftigt decimerad och näst intill utplånad i byarna.

Hur många visste till exempel att Sunnansjö IK haft ett eget bandy- och kanförklara varför folkhumorn kom att kalla byns idrottsplats för Epa-gärdet?

– Det är egentligen bara Nyhammar som har någon-ting av organiserad idrott kvar, påpekar författaren själv.

Boken handlar alltså en-

Bengt Östberg

Ålder: 75 år.

Yrke: Pensionerad lärare.

Bor: Numera Falun, tidigare Ludvika.

Familj: Frun Sonja, sex barn, 16 barnbarn, två barnbarns barn.

Fritidsintressen: Hembygds- och släktforskning, idrott, egen träning, trädgårdsarbete.

bart om orterna i det som utgjorde Grängärde kommun – Grängesberg, Grängärde, Nyhammar, Sunnansjö och Saxdalen.

– Jag har hittat ett 30-tal föreningar genom åren men nu är det bara sex av dem kvar.

Boken har fått titeln "Skjut du Martin som har plåt i tårna", ett citat Östberg lånat efter Saxdalsbördige författaren Bengt-Emil Jonsson.

– Bengt-Emil var var stor idrottsälskare och var med och skrev en fotbollsbok en gång tillsammans med andra författare. Citatet lär komma från en match i

Rävåla (Saxdalen), där publiken ropade efter en viss Martin när det blev frispark eller straff. Det är inte helt säkert men vad jag fått fram kan han ha hetat Andersson i efternamn, säger Östberg.

Författaren beklagar att många av de som kunnat berätta mer om idrottslivet i bygden förr inte lever längre.

– Den här boken skulle förstås ha gjorts tidigare.

Men Bengt Östberg har ändå hittat människor som kunnat bidra med material i form av minnen, fakta och bilder.

– En del av bilderna är inte av bästa kvalitet.

Men det förstärker bara den dokumentära känslan.

Bengt Östberg trodde länge att IFK Grängesberg från 1905 var den först bildade idrottsföreningen i trakten. Men så var det inte.

– Nej, Grängesbergs frivilliga skytteförening kom till redan 1900. Kung Oscar II besökte Grängesberg det året och när han fick reda på att det inte fanns någon skytteförening på orten uppmanade han Grängesbergsbolagets disponent Salvén att starta en och skänkte samtidigt en pokal. Den finns bevarad och låg i ett förråd i badhusets källare.

Vilka reflektioner har du gjort under ditt arbete med boken?

– Att det presterades så otroligt mycket ideellt arbete förr och att det jobbades så hårt för att få in pengar till föreningarna. Det har byggts både el-ljusspår och

hockeyplaner av frivilliga krafter.

– Så kan man ju glädjas över att det kommit så många bra idrottare från området.

– Den störste var utan tvekan spjutkastaren Erik "Målarn" Lundqvist från Grängesberg, som vann OS-guld 1928. Mer okänt är att Grängesberg hade en OS-deltagare åtta år tidigare. Det var diskuskastaren Allan Eriksson som representerade Sverige i Antwerpen 1920, upplyser Bengt Östberg.

Han har själv ett aktivt idrottsliv bakom sig i både Nyhammar och Grängesberg och höll på med både friidrott, fotboll och ishockey.

Fotnot: Boken är tryckt i 1 500 exemplar och finns nu ute till försäljning.

Reporter
Torbjörn Svensson
0240-882 15
torbjorn.svensson@dt.se

Lisa Mariana Skott har köpt Ludvika Sunnansjö 72:4, Kallhagvägen 18 Saxdalen för 100 000 kr av Eva Agneta Sundströms Dödsbo

Bio Saxen bjuder på film den 24 november kl 16 i folkets hus Saxdalen

Se saxdalen.se och facebook gruppen Bio Saxen för vilken film som ska visas

På plats finns det möjlighet att köpa medlemskap för kommande filmer.

3 filmer 100kr eller 6 filmer för 200kr / per familj

Filmer kommer att visas på följande datum:

Den 24 november kommer barnen att kunna rösta på vilka filmer som ska visas.

Kiosk kommer att finnas på alla filmvisningar

● Avtackning och uppvakning 6/12-2013

Pensionärer Ludvika. Nedre raden från vänster, Britt Holm, Kerstin Looström, Margareta Gustafsson, Ann Hellen Rantanen.

Bakre raden från vänster, Ann-Christine Lindstedt, Lillemor Siversen, Sten G Johansson, Eva Tingvall, Kerstin Dahlgren.

FOTO: FOTOGRAF JANNE ERIKSSON

Personal inom hälso-och sjukvården i Västerbergslagen uppvaktades

BELÖNADE FÖR 25 ÅRS VÅRDARBETE

Hälso- och sjukvården i Västerbergslagen har nyligen premierat några anställda som arbetat där i 25 år. Dessa är Lillemor Hagfall, Anders Runnkvist, Anna-Karin Hedström och Anja Lodewiiks.

FOTO: FOTOGRAF JANNE ERIKSSON

LUDVIKA.

Pensionärer och 25-årsjubilarer, hälso- och sjukvården Västerbergslagen blev uppvaktade.

Avtackning och uppvaktning skedde vid Gammelgården i Ludvika.

KONSTRUNDAN

2-3 nov. kl. 11-17

i allhelgonahelgen

Textil Skaparglädje
Ateljé Vavglädje
Hyttvägen 23
Sunnansjö
www.vavgladje.se

Ateljé Villa Granbo,
Mossgatan 8
målargruppen Palettkullorna
Keramik och måleri

Vikasgården
Grytängsvägen, Sunnansjö
(Vitt hus snett mot fotbollsplan)
Veden sprakar i spisen
Kom in på en kopp kaffe och se
Olle Svenssons konst!

Galleri Loforsen Sunnansjö
Reijo Rosendal, skulpturer och lampor i blandteknik
Irene Rosendal, fusat glas och våningsfat av porslin
Rita Johansson och Birgit Axell måleri.
GPS: Latitud, Longitud: 60.2160556, 14.9254276
Från Sunnansjö väg 245 mot Fredriksberg,
skyltat "Loforsen butik/galleri"
www.loforsen.blogspot.se

Sunnansjö Kvarn
Hyttvägen 17, Sunnansjö
Roswitha Jonsson installation
Ulla D Karlsson, Målerier och väggplåtar
Tobbe Arnesson, Konstfoto

NBV:s lokal
Köpmansgatan 3
Torsdagsgruppen- måleri
Kerstin Johansson- blyerts
Spelmannen Lars Fredriksson
medverkar

Ninas Fabrik
Westlings väg 4 Nyhammar
Fredrik Nordin Oljemåleri
Nina Wennström Keramik &
betong vernissage kl. 12
www.ninasfabrik.se
Fika

Källfallet Grängesberg
Björkallén 2
Rebecka Eriksson, porträtt i kol
Fotoutställning
kaffe med hembakat bröd
Grängesbergs byalag

Konstnärshemmet Tuvatorp
Norrbovägen Norrbo
Konstnärerna Margit Rahm Dalnes
och Herman Dalnes hem **OBS! Endast lördag**
ca 400 m söder om Norrbo Folkets Hus intill
avtagsvägen mot Mjölnarbacken

Lilla Glasboden
Jan Larsson Säfsbyn 26
Fredriksberg 0591/20703
glasomformning
www.lillaglasboden.se

Mormor Ullas café
Västansjövägen 96, Järnsta
Lokala konstnärer, våfflor
med sylt och grädde

Nyhem
Hyttisvägen 4 Nyhammar
Utställare: Tovant- Linda Blauw
Teckna Måla gruppen, Tolvsbomålarna
Lapptechnik av Gunilla Slatlem-Nyberg
Grängärdebygdens Fotoklubb
Inger Weman-Rolf Broderi m.fl.
Vi bjuder på glögg

Fredriksberg
Annexet vid herrgården
Säfsnäs historia, från istid till nutid.
Akvareller, Sergio Martin, bilder från Tanzania, Bettan Larsson
Markusfallet-film av Anna-Karin och Göran Jansson
Lokalt hantverk och servering.

Räfsnäsgården
Ing-Britt Svensson,
Lina Karlsson, Jean Zuniga
Johan Bodin, Mikael Rosenberg
Servering, lunch från 12
Kl. 18.00 värmande musik,
eldar och gulaschsoppa

Bild och Form
Folkets Hus Ludvika 2tr
Workshophelger i Grecksåsar
1988-2013
25 år

Saxdalens Folkets Hus
Svante Rydberg måleri, Britt-Marie Rydberg vävnader,
Henrik Larsson foto, Pernilla Hoffer Jansson dopklänningar,
Kerstin Byström kyrktextilier.
Skolorkestern underhåller 3/11 kl 14.00,
bildband, servering.

Blötberget
Byns gamla Konsum
Saxdalsvägen 20
Grannkonst, 5 utställare
Hård och mjuk konst !

Galleri Creatio
Grängärdevägen 3
(Innanför f.d. Röda stugan)
"Möte i tid och otid"
Frans van Bruggen, vernissage
2/11 kl. 12

Ludvika fotoklubb
Ställer ut i sin lokal
Ö. Storgatan 26 B 1tr.ned
kaffeservering

KULTUR
och
fritid
LUDVIKA

KONSTRUNDAN i allhelgonahelgen

2-3 november kl. 11-17 i Ludvika kommun

NBV:s lokal
Köpmansgatan 3
Torsdagsgruppen- måleri
Kerstin Johansson- blyerts
Spelmanen Lars Fredriksson
medverkar

Ninas Fabrik
Westlings väg 4 Nyhammar
Fredrik Nordin Oljemåleri
Nina Wennström Keramik
& betong vernissage kl. 12
www.ninasfabrik.se
Fika

Räfsnäsgråden
Ing-Britt Svensson,
Lina Karlsson, Jean Zuniga
Johan Bodin, Mikael Rosenberg
Servering, lunch från kl. 12
Lördag kl. 18.00 värmande mu-
sik, eldar och gulaschsoppa

Blötberget
Byns gamla Konsum
Saxdalsvägen 20
Grannkonst, 5 utställare!
Hård och mjuk konst!

Textil Skaparglädje
Ateljé Vävglädje
Hyttvägen 23 Sunnansjö
Obs! Endast lördag!
www.vavgladje.se

Galleri Loforsen Sunnansjö

Reijo Rosendal, skulpturer och lampor
i blandteknik.
Irene Rosendal, fusat glas och våningsfat
av porslin.
Rita Johansson och Birgit Axell måleri.
GPS: Latitud, Longitud: 60.2160556, 14.9254276
Från Sunnansjö väg 245 mot Fredriksberg,
skyltat "Loforsen butik/galleri".
www.loforsen.blogspot.se

Saxdalens Folkets Hus

Svante Rydberg måleri, Britt-Marie Ryd-
berg vävnader, Henrik Larsson foto,
Pernilla Hoffer Jansson dopklänningar,
Kerstin Byström kyrktextilier.
Skolorkestern underhåller 3/11 kl 14.00,
bildband, servering.

Sunnansjö Kvarn

Hyttvägen 17, Sunnansjö
Roswitha Jonsson installation
Ulla D Karlsson, Kålerier och
väggplåtar
Tobbe Arnesson, Konstfoto

Galleri Creatio

Grangärdevägen 3
(Innanför f.d. Röda stugan)
"Möte i tid och otid"
Frans van Bruggen, vernissage
2/11 kl.11

Konstnärshemmet Tuvatorp

Nortbovägen Norrbo
Konstnärerna Margit Rahm Dalnes
och Herman Dalnes hem
OBS! Endast lördag!
ca 400 m söder om Norrbo
Folkets Hus intill avtagsvägen
mot Mjölmarbacken

Nyhem

Hyttisvägen 4 Nyhammar
Utställare: Tovant- Linda Blauw
Teckna Måla gruppen, Tolvbomålarna
Lappteknik av Gunilla Slattem-Nyberg
Grangärdebygdens Fotoklubb
Inger Weman-Rolf Broderi m.fl.
Vi bjuder på glögg

Källfallet Grängesberg

Björkallén 2
Rebecka Eriksson, porträtt i kol
Fotoutställning
kaffe med hembakat bröd
Grängesbergs byalag

Ludvika fotoklubb

Ställer ut i sin lokal
Ö. Storgatan 26 B
1 tr.ned
kaffeservering

Bild och Form

Folkets Hus Ludvika 2tr
"Workshophelger i
Grecksåsar"
1988-2013
25 år

Vikasgården

Grytängsvägen, Sunnansjö
(Vitt hus snett mot fotbollsplan)
Veden sprakar i spisen.
Kom in på en kopp kaffe och se
Olle Svenssons konst!

Mormor Ullas café

Västansjövägen 96, Järnsta
Lokala konstnärer,
våfflor med sylt och gräddor

Lilla Glasboden

Jan Larsson Säfsbyn 26
Fredriksberg 0591/20703
glasomformning
www.lillaglasboden.se

LUDVIKA KOMMUN
KULTUR- OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN

Mer info: www.ludvika.se

Fredriksberg

Annexet vid herrgården
Säfsnäs historia, från istid till nutid.
Akwareller, Sergio Martin, bilder från
Tanzania, Bettan Larsson, Markusfallet-
film av Anna-Karin och Göran Jansson
Lokalt hantverk och servering.

Ateljé Villa Granbo

Mossgatan 8
målargruppen Palett-kullorna
Keramik och måleri

Med reservation för ev. ändringar.

Skaparlust på 19 platser

"Det blev inga motiv från Ludvika i år, utan från Grecksås. Dit har vi åkt i 25 år nu" berättade Bild och Forms ordförande, Bengt-Åke Malmqvist.

Konstrundan växer

LUDVIKA Det blev en regntung och grå avrundning på årets upplaga av Konstrundan. Men allhelgonahelgens utbud bland konstnärer, utställningar och ateljéer var desto färgstarka-re.

Visserligen var det väldigt öde i Bild och Forms lokaler i Ludvika Folkets hus när tidningen hälsade på under söndagen. Föreningens ordförande, Bengt-Åke Malmqvist, såg dock inte uppgiven ut.

– Det är lunchtid, och det var lika i lördags. Publiken kommer under eftermiddagen, klargjorde han.

Utställningen den här gången var av det annorlunda slaget, och samtidigt ett sorts jubileum. Målningarna och motiven var inte hämtade från bygden, utan från Grecksås i trakterna av Nora och Hällefors.

– Sista veckan i augusti åker vi dit och har workshophelger. Det har vi gjort i 25 år nu.

Bengt-Åke Malmqvist be-

Efter knappa fem år bakom kameran levererar Henrik Larsson proffsiga naturbilder.

rättar att mannen bakom skapandet i den gamla skola som numera är en bystuga är Örjan Einarsson, Kyrkskolans förre rektor.

– Han är född och uppväxt i Grecksås, där hans pappa var lärare.

I Saxdalens Folkets hus var det dock allt annat än folktomt. Saxdalingen Lasse Persson, en av upphovsmännen bakom Konstrundan, var belåten med intresset.

Men han är också nöjd

över att Konstrundan, som om ett par år fyller tio år, är ett arrangemang som breder ut sig.

– I år är rundan fördelad på 19 olika platser, det är inte illa, påpekade han.

Men den allra största anledningen till att Lasse Persson myste var nu inte alla besökare, utan snarare att årets utställning i Saxdalen blev exklusiv.

Bygdens välkända konstnärssyskon, Svante Rydberg med sitt måleri och Britt-

Syskonen Svante och Britt-Marie Rydberg har bjudit på sin första gemensamma utställning i hemkommunen.

Marie Rydberg med sin textilkonst, bjöd för första gången på en gemensam utställning i Ludvika kommun.

– Tja, anledningen är väl att vi inte har fått en gemensam inbjudan tidigare, påpekade Svante Rydberg med ett leende.

Även om båda var för sig har medverkat vid samma utställningar är det gles mellan syskonens gemensamma framträdanden.

– Fast vi hade nyligen en gemensam utställning i

Vansbro, tillade Britt-Marie Rydberg.

Bland utställarna fanns också naturfotografen Henrik Larsson, vars bilder inte avslöjade att fotokarriären bara har fyra-fem år på nacken. De var av yppersta klass, vilket kan förklaras av hans stora naturintresse - där fokus ofta riktas mot fjärlar.

Fjärilsintresset var också nära att stöka till det när han som tioåring var fotbollsmålvakt.

Bild och Form bjöd på motiv från Grecksås.

– Men jag släppte inte något mål. Jag tappade väl fokus en stund.

Så var det hävdar han, även om bygdens historieberättare har en annan version.

Reporter
Harri Sternljung
0240-882 02
harri.sternljung@dt.se

Fotograf
Dennis Pettersson
023-935 00
dennis.pettersson@dt.se

Här blir det stor fest i folkmusikens tecken

I kväll drar Folkmusiknatta i gång i Faluns Folkets hus och bjuder på stor musikalisk bredd. 4-5 **Del 2 Kultur & Nöje**

Nya Ludvika Tidning

FREDAG

8 november 2013

Pris 17 kr

Vid prenumeration
hemburen till din brev-
låda i ur och skur, från
8,71 kronor per dag.

Tips: 0240-882 01, mejla 72023@dt.se, sms/mms 72023, webben: dt.se

7 Ludvika

Julbordet kan
kosta 763 000

9 Smedjebacken

Hon är snart
flygtekniker

13-14 Sport

Dagen efter
kvalsuccén

Del 2 Kultur & Nöje

Atomic Swing
återförenas på Kuba

2, 4-6 Ledare/Ludvika

I somras samlades nazister från hela Norden i lilla Saxdalen för träningsläger och tävlingar i bland annat dragkamp.

Nazistläger i Dalarna

Bilden ovan är tagen den 27 juli i Saxdalen, Ludvika.

Den visar hur nazistiska organisationen Svenska motståndsrörelsen gör upp om titeln "Årets nordman" i en vikingakamp.

De håller till på kommunens mark och fester i byns Folkets hus – vilket varken kommunen eller Föreningen Folkets hus säger sig ha känt till.

I dag publicerar DT en kartläggning av de lokala nazister-

na, som tillhör riksledningen och har valt att bosätta sig i Ludvikatrakten. Nära ett asylboende.

Läs också ledarskribenten Gabriel Ehrlings uppmaning att våga vägra intoleranta rörelser.

ALMANACKA

1
DEC

ÄR VINTERDÄCKEN PÅ NU?

Om inte så är det hög tid – 1 dec är det lag på vinterdäck vid vinterväglag! Läs mer om vinterdäckslagen på gsbil.se
Med Volvokortet får du bonus och kan **dela upp däckköpet på 4 månader räntefritt** – välkommen in i Butiken!

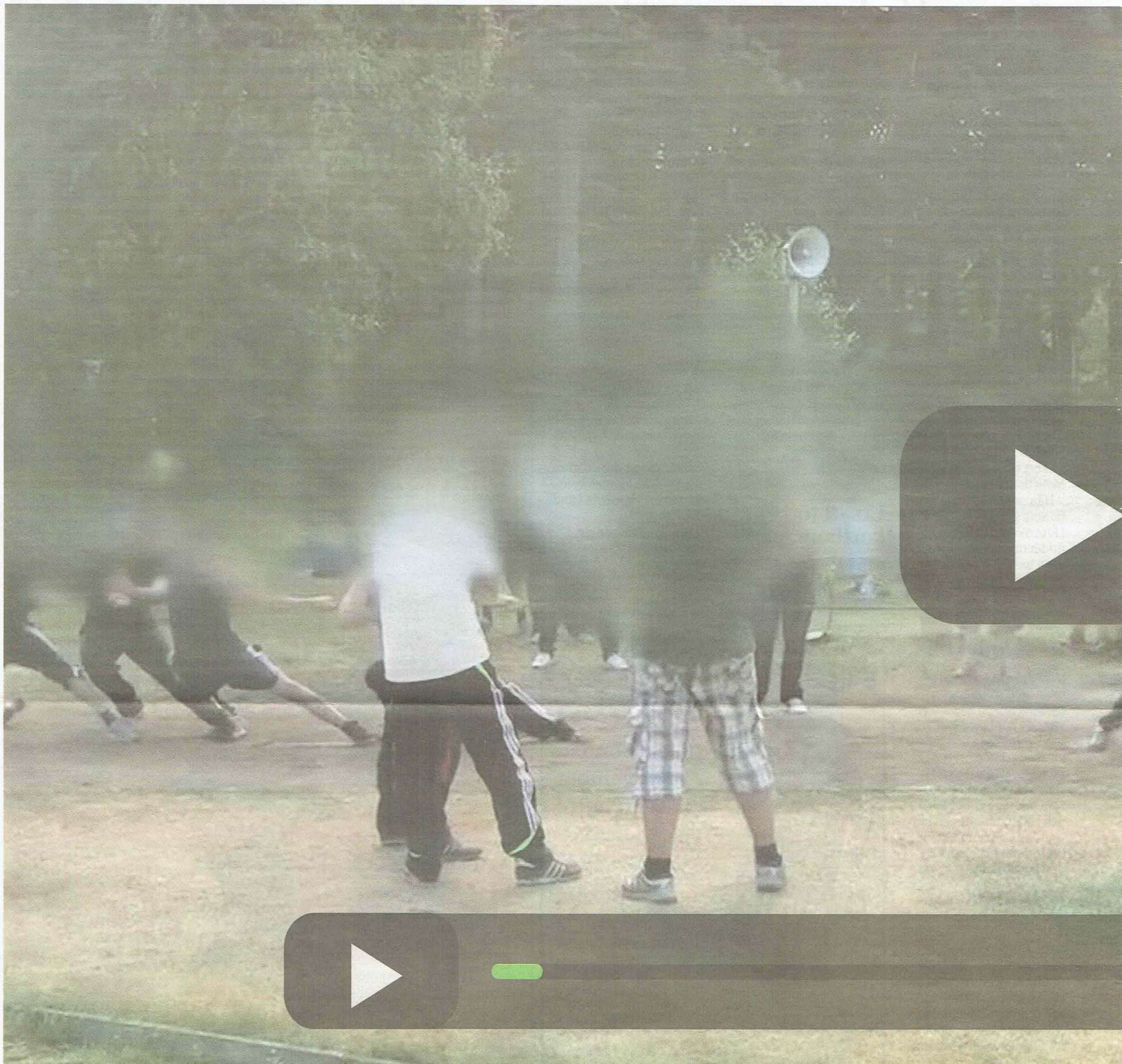
Ludvika Bilvägen 0240-878 00.

Se vårt
Vinterdäcks-
erbjudande
i Mitt Dalarna
13 nov.

Gösta Samuelsson Bil
www.gsbil.se

"Årets Nordman" avgjordes på kommunal idrottsplats

Ett klipp ur Svenska motståndsrörelsens film visar nazisternas dragkamp på Furulidens IP. Filmen finns att se på dt.se

Nazister från Norden

SAXDALEN Vapenlekar var en gren när nazister från hela Norden i somras samlades i Ludvika. Svenska motståndsrörelsen höll till på kommunala Furulidens IP och i Folkets hus i Saxdalen. Något som varken kommunen eller föreningen som hyrde ut Folkets hus kände till. Sista helgen i juli arrangerade

de den nazistiska organisationen Svenska motståndsrörelsen, som bevakas av Säpo, så kallade Norden-dagarna. Ett 40-tal sympatisörer deltog för att göra upp om titeln Årets Nordman.

Arrangören är bosatt i kommunen och tillhör SMR:s riksledning. Som privatperson hyrde han Folkets hus i Saxdalen för vikingakampens räknning.

Uppdelade i lag tävlade

nazisterna i bland annat dragkamp och rugby, varpå de flyttade sig från idrottsplatsen för den avgörande grenen, paintball.

Det vinnande laget tävlade sedan individuellt där styrka, snabbhet och intelligens sattes på prov tills bara en tävlande återstod.

Kvällen avslutades med middag och fest i Folkets hus. Ledaren Klas Lund, bland annat dömd för dråp,

höll tal för, enligt honom, personer som utmärkt sig i SMR:s kamp under första halvåret 2013.

Sedan firades lanseringen av Danska motståndsrörelsen, det senaste tillskottet i Nordiska motståndsrörelsen, som förutom Sverige är aktiva i Norge och Finland.

SMR visar allt i en video på Youtube där tävlingen beskrivs som kampen i bild.

Enligt uthyrningsansvarige Gustav Nord på Ludvika kommuns samhällsbyggnadskontor var idrottsplatsen inte bokad under den aktuella dagen.

– Jag hade semester då. Men jag har fått höra att en förening i Borlänge ringde och ville hyra idrottsplatsen för att spela rugby. Men de tyckte att det var för dyrt, säger Nord, och berättar att lappen med föreningsnamn

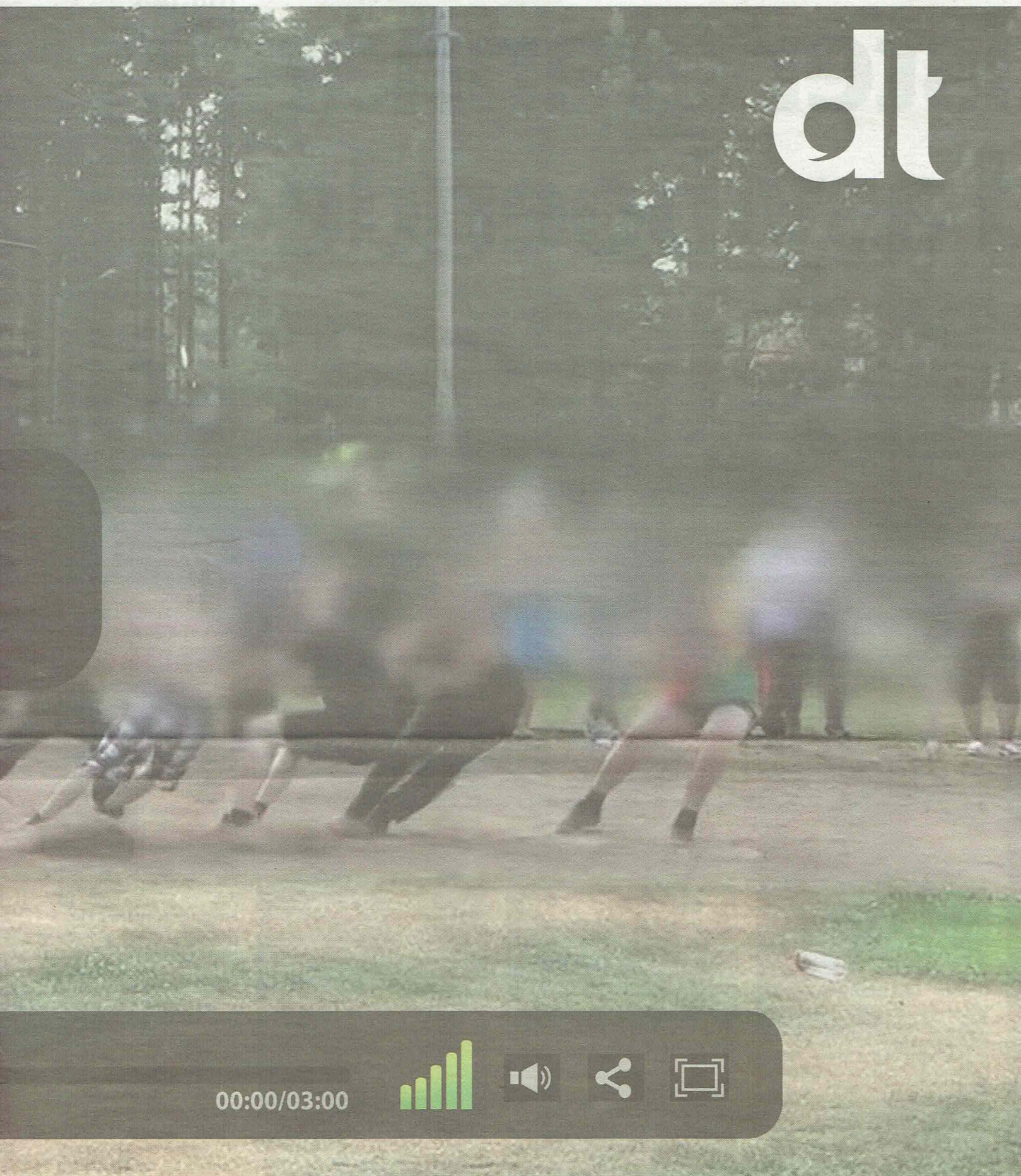
och namnuppgifterna på vilka som ville hyra idrottsplatsen, slängdes då en bokning aldrig blev aktuell.

Får vem som helst använda idrottsplatsen om den inte har bokats?

– Nej, de ska helst bokas om det är evenemang och aktiviteter på den.

Vad händer om den används ändå?

– Det beror på vad det är. Är det ungar som spelar

Svenska motståndsrörelsen

Organisationens vill att framtidens styre ska vara ett enat Norden bestående av Sverige, Danmark, Finland, Norge och eventuellt de baltiska länderna. I det nya statskicket ska national-socialistisk, det vill säga nazistisk, anda lyda.

Ett enat Norden skulle enligt SMR säkra nordiska folkens självständighet samt kulturella och rasliga överlevnad.

SMR vill ta makten genom en militant revolution och bedöms som enskild nazistisk grupp som det störta hotet mot Sveriges inre säkerhet.

Svenska motståndsrörelsen bildades 1997 och växte fram ur Nationell Ungdom (NU) som bildades i mitten på 1990-talet och blev en samlingspunkt för en del av veteranerna från Vitt Ariskt Motstånd (VAM).

KÄLLA: NORDFRONT.SE, EXPO, SÄKERHETSPOLISEN

LÄS MER

på nästa sida:

NAZISTER
GRANNAR
MED ASYL-
BOENDE

och OPINION del 1, sidan 2.

höll läger i Saxdalen

spontanfotboll får de göra det. Anläggningen är också gratis för ungdomar att använda.

Finns det några rutiner för kontroll om otillåtna evenemang sker?

– Nej, vi har inte möjlighet att bevaka alla idrottsanläggningar.

Hur hade ni agerat om ni känt till att en nazistisk rörelse tävlade där?

– Det vet jag inte, vi har aldrig

"Han som ville hyra är bosatt i trakten och då har vi inte rätt att neka honom. Men vi hade ingen aning om det här som du berättar."

Conny Fridlund

varit med om något sådant.

Folkets hus i Saxdalen ägs och drivs av Föreningen Folkets hus som får driftpengar av Ludvika kommun. Bokningsprotokollen visar att vikingakampens arrangör hyrde Folkets hus i sitt eget namn den 26–28 juli.

Conny Fridlund är ordförande i Föreningen Folkets hus:

– Han som ville hyra är bosatt i trakten och då har vi

inte rätt att neka honom. Men vi hade ingen aning om det här som du berättar.

Om ni hade känt till att nazister skulle hålla till där, hade det varit tal om uthyrning då?

– Får man verkligen göra det? Blir det inte diskriminering då? I så fall finns det andra som vi skulle vilja neka också, som inte stödar lika bra efter sig. Hur vi ställer oss till det här är något

som jag måste diskutera med styrelsen, säger Conny Fridlund.

I Ludvika kommun finns på politisk nivå inga riktlinjer eller regler som tar ställning till om rörelser som är emot grundläggande demokratiska värderingar tillåts använda kommunala arenor.

– Att de varit på idrottsplatsen är ingenting som vi kan hålla reda på, säger kultur- och fritidsnämndens ordför-

ande Ingvar Henriksson (S). **Hur skulle ni resonera om en nazistisk rörelse ville hyra en kommunal anläggning?**

– Det har jag inga kommentarer till, eftersom det inte är en fråga som har kommit upp på vårt bord.

Reporter
Nina Blazevic
070-317 91 40
nina.blazevic@dt.se

Vardagshjältar. Det finns människor i vår omgivning som gör det då lilla extra för sina medmänniskor. Vi brukar kalla dem vardagshjältar. Marjatta, Johan och Britt är tre vardagshjältar i Ludvika kommun.

Gala för omtyckta bröst

GRÄNGESBERG/
SAXDALEN

För två och ett halvt år sedan pratade Johan Heed med en kompis om att starta en raggarklubb.

Elva arrangemang senare är Road Pigs Dalarna en framgångssaga.

Nu rustar "grisarna" för en Rosa bandet-gala i Saxdalen.

Elva olika spelningar/arrangemang har de genomfört. Med uteslutande raggarmusik.

– Jag har gillat rock'n'roll sedan jag var liten, minns hur jag bläddrade bland farsans skivsamling av Rockfolket, Rock-Ragge och Burken.

Men Elvis Presley har han aldrig fastnat för.

– Eddie Medusa är det som gäller för mig och alla andra bondläppar häromkring.

Törs jag skriva bondläppar frågar jag och kikar på Johan.

– Ja visst vi håller starkt på att vi är bönder, säger han och skrattar.

Han har lätt till skratt och med en positiv inställning som smittar. Men livet har varit hårt mot Johan. I oktober 2006 var han med om en bilolycka som slutade med två veckor i Uppsala varav en i respirator. Två och en halv månad i Falun och massor av träning.

Han har inga problem att prata om den svåra olyckan, men säger:

– Man ska inte gräva ner sig i nåt sånt.

– Minnena sitter kvar, de kommer att finnas där för alltid.

» Det är roligt att det kommer folk i alla åldrar. «

Olyckan var en kombination av fortkörning, fyllekörning, dåliga däck och dålig bil, berättar han öppenhjärtligt.

Men något gott har också kommit ur den tragiska olyckan som nästan kostade honom livet.

– Jag hade nog aldrig kommit på att dra igång det här med raggarklubben Road Pigs och raggartäffarna i

Saxdalens Folkets hus annars.

Han tittar ut genom fönstret för ett tag, under en kort stund är han allvarlig.

– Nej, det är jag nog helt säker på att det inte hade blivit av.

Johan Heed var inte den där speciellt sociala killen innan olyckan.

– Jag ville bestämma själv om jag ville prata med folk eller inte. Idag är det tvärs om, kommer någon fram och pratar så är det ju bara kul.

Och det gör folk. Han är lite av en kändis på bygden, fast han protesterar när jag ger honom den titeln.

– Nä, någon kändis är jag inte, fast det är mycket folk som kommer fram och hejar fast jag inte vet vilka dom är.

Han har en inramad affisch från en stor mängd polare som tackar honom för hans engagemang.

Den är han lite stolt över. I lägenheten i Grängesberg

finns flera bevis på hans popularitet. Uppskattningsbevisen är mycket värda för Johan Heed.

– De är mer värda än att det kommer mycket folk på våra musikkvällar.

Rosa bandet gala

Den sjunde december kommer Johan Heed och föreningen Road Pigs Dalarna att ha en Rosa Bandet-gala där alla intäkterna går oavkortat till bröstcancerfonden.

– Vi satt och spånade en dag jag och en kompis och sa att det vore ju en grej.

Just då trodde de inte att det skulle vara möjligt att genomföra. Men idén ville inte riktigt släppa taget om Johan.

– Jag började ringa runt och ordna. Det var svårare än jag trodde.

Nu har han i alla fall fått ihop fyra band som spelar gratis under galan; Rännhola Rockers från Insjön, T and the Nighthawks från Falun, Richard Swanström från Kumla och Rocket Overdrive från Sandviken/Gävle.

Att det kommer band från när och fjärran är inget konstigt. Även publiken kommer långväga ifrån.

– Det är väldigt populärt och mestadel är det folk från bygden, men även långväga besökare som ett gäng från Norge som hade 40 mil enkel resa. Annars är det mycket från Arvika, Västerås och Eskilstuna, vad jag vet.

– Det är roligt att de kommer folk i alla åldrar.

Johan Heed är född och uppvuxen i Saxdalen och alla tillställningar är i Folkets Hus i Saxdalen.

– Vi vill göra nånting för Saxdalen och få byn att blomstra igen.

Överskottet från Road Pigs arrangemang används för att rusta och bevara Saxdalens stora Folkets hus.

– Blir det vinst så sätter jag undan en tusenlapp för eventuella framtida förlustspelningar, resten går till exempel till inköp av färg, drivmedel till röjsågarna och gräsklipparna. Road Pig medlemmar, de så kallade kulingarna, hjälps åt att renovera och sköta om huset.

» Vi satt och spånade en dag jag och en kompis och sa att det vore ju en grej. «

(– Jag är svinet och dom är kulingarna förklara Johan och skrattar.)

– Vi har målat om under scenen där artisterna håller till och köpt nya möbler.

I somras var de ett gäng som röjde sly och klippte gräs runt folkets hus.

– Vi får mycket uppskattning för det vi gör och det känns bra.

Innan Road Pigs kom in i verksamheten i Folkets hus var det ganska begränsad användning av lokalerna, några biovisningar, PRO möten och en och annan privat fest.

Husets kostnader ska ju helst täckas, idag får man väldigt lite stöd från kommunen, så pengarna från Road Pigs arrangemang kommer väl till användning.

VERONICA RIGTORP
veronica@annonsbladet.com

Johan är mycket glad över den uppskattning han får av medlemmar och andra, för sitt jobb med klubben.

FOTO: VERONICA RIGTORP

Road pigs fixar raggartest för bröstcancerfonden

SAXDALEN Raggare, rock'n'roll - och Rosa bandet. På lördag bjuder Road Pigs Dalarna på en minst sagt udda kombination, under en kväll till förmån för bröstcancerfonden.

– Det här är nog första gången som en raggarklubb arrangerar någonting för dem, konstaterar ordföranden Johan Heed.

38 stycken kvinnor och män från både Värmland, Norge, Grängesberg, Ludvika och de flesta småbyar därikring – alla med ett brinnande intresse för allt som har med gamla bilar, raggarkultur och rockmusik att göra.

Så skulle man kunna sammanfatta Road Pigs Dalarna, en liten raggarklubb som startades i ett garage i Grängesberg för ungefär två och ett halvt år sedan.

Sedan dess har de inte bara visat upp sig på diverse cruisingar, utan även stått bakom en lång rad evenemang, bland annat de uppskattade danskvällarna i Saxdalens Folkets hus.

Och det är även där som lördagens annorlunda, och

viktiga, konsert arrangeras. – Just sånt här är inte så vanligt i de här krokarna. Men någon måste ju ta första steget och göra någonting.

Orden kommer från Johan Heed, klubbens ordförande, eller "storgalten" som han ibland kallas av de andra.

Han var en av dem som tog initiativet till kvällen, där alla intäkter från entrén går till bröstcancerfonden.

– Vi har lagt ner mycket tid och energi på det här. Men det är det värt, säger han.

Svårast var att hitta band som kunde tänka sig att ställa upp helt gratis.

– Men till slut hittade jag fyra stycken, och när de fick höra syftet var det inget snack om saken – de ställde upp direkt.

» Varför gör ni det här? «

– Vi kände att vi ville göra någonting nytt, och det tror jag att vi lyckats med. Det här är nog första gången som en raggarklubb arrangerar någonting för Rosa bandet.

Agnes Fäldt
0240-88218
agnes@mittdalarna.nu

Johan Heed, ordförande i Road Pigs Dalarna, som arrangerar en kväll till förmån för Rosa bandet.

FOTO: JONATAN SVEGDÄRD

OM: DET ROCKIGA PROGRAMMET

■ **Road pigs Dalarnas** "En kväll för Rosa bandet" går av stapeln lördagen den 7 december i Saxdalens Folkets hus, mellan klockan 21.00–02.00.

■ **Att komma in** på rock'n'roll-kvällen kostar 180 kronor. Alla intäkter från entrén kommer sedan att oavkortat gå till bröstcancerfonden.

■ **Under kvällen** framträder fyra band från både Dalarna och Gästrikland. Alla har valt att ställa upp och spela gratis för att hjälpa till med insamlingen.

■ **21.00:** Rännhola Rockers
■ **22.00:** T and the Nighthawks
■ **23.00:** Rocket overdrive
■ **00.00:** Richard Swanström
■ **Avslutar** gör Rännhola Rockers

Nytt Road pigs-arrangemang i Saxdalen

Fixar konsert till stöd för kamp mot bröstcancer

SAXDALEN På lördag, 7 december, arrangerar Road pigs Dalarna en Rosa bandet-kväll på Saxdalens Folkets hus. All entré kommer att skänkas till Bröstcancerfonden.

Drivande bakom projektet är Johan Heed, som tillsammans med en kompis i Road pigs fick idén att ordna en konsert för att bekämpa bröstcancer.

– Tanken ville inte släppa, så vi tänkte att vi helt enkelt var tvungna att styra upp en sådan här kväll.

Förberedelserna inför tillställningen har bland annat bestått av att "klubben", som Johan Heed kallar dem, har röjt sly och fixat till ut- anför Folket hus.

De har också samlat ihop banden som ska spela. Det är Rännhola Rockers från Insjön, T and the Nighthawks från Falun, Richard Swanström från Kumla och

"Ryktesvägen har jag hört att intresset är stort."
Johan Heed

Rocket Overdrive, Gävle och Sandviken.

– Det är uteslutande rag- garmusik, precis som vi kör, berättar Johan Heed.

Road pigs kommer inte själv att uppträda vid lördagens konsert, eftersom de är upptagna med att hålla i trå- darna.

– Ryktesvägen har jag hört att intresset är stort. Jag hoppas på fullt hus.

Under kvällen kommer toast och korv med bröd att finnas till försäljning.

– Och vi har överenskom- mit med Saxens pizzeria att de ska ha nattöppet, så att

Johan Heed laddar för ännu ett arrangemang i Saxdalenfolkan.

FOTO: PETER OHLSSON/ARKIV

gästerna kan gå dit och äta efteråt.

Johan Heed ser fram emot Rosa bandet-kvällen och ser

gärna att Road pigs kan ar- rangera evenemanget igen.

– Blir den här kvällen lyckad så kommer vi garan-

terat att köra nästa år också.

Ellen Nordin

0240-882 01
ellen.nordin@dt.se

Klirr i kassan

■ Road Pigs Dalarna an- ordnade bröstcancer- gala i Saxdalen förra helgen resultatet blev att för- eningen skänker 16 500 kronor till bröstcancer- fonden.

– Vi hoppas på fler be- sökare nästa år då vi kör en kväll för alla gubbar, säger Johan Heed och hänvisar till Prostata- cancerfonden.

Succé för Rosa bandet-kväll i Saxdalen

– Men då fokuserar vi på män och prostatacancer, klargör Johan Heed.

– Han vaknade till en stund, och sen somnade han igen.

– Det var faktiskt nästan

Kvällen blev dessutom lugn och städd, trots mu- sikgenren – ragarmusik.

– För att vara första gång- en gick det över förväntan.

SAXDALEN Road pigs Da- larna med Johan Heed som frontgestalt kan det där med att fixa till konserter.

– Det var faktiskt nästan för lugnt, tycker Johan Heed och tillägger och den ende som stack ut var en kille

Det kom 115 betalande, och många av dem var helt nya ansikten för oss.

Harri Sternljung

Letade efter Jesus i kyrkan

Efter ungefär en halvtimmes sökande fann eleverna från Saxdalen krubban där Jesus föddes.

Mannen i vårdshuset tipsar gruppen om att bakom kamelparkeringen kan Jesus finnas.

Historisk vandring i Betlehem

GRÄNGÅRDE Klappar, sill och gran är juletid för de flesta.

Men hur uppstod jul- firandet egentligen?
Jo, via Kristi födelse såklart. Något som elev- er från Nyhammar och Saxdalen nu har fått veta mer om.

För sjunde året i rad anord- nar Gränge-Säfnäs försam- ling Betlehemsvandring för

bland andra elever från oli- ka skolor.

– Ett fint sätt att skapa en upplevelse kring det histo- riska ursprunget. Jag är övertygad om att vi behöver kontakt med vår historia, säger Antoinette Forsblom Råms, en av de skådespe- lande deltagarna från för- samlingen och för dagen sjungande ängel.

Vandringen, som tar sin början vid fåraherdarna,

leds av medvandrare Eva Axelsson.

– Det är lika spännande varje år, säger hon samtidigt som en grupp elever samlas kring herdarna.

På frågan om varför de är här svarar en nyfiken pojke "för vi ska lära oss hur det var på Jesu tid". Det var rätt svar och vandringen kan ta fart på allvar, efter skönsång från vitklädda änglar.

Färden går mot stadgrin- den där tullmannen Håkan Eriksson bestämt förmanar eleverna att det minsann ska betalas pengar för att passera in i staden.

Lovisa Hellberg, som går i årskurs 6 på Saxdalens skola, är en van vandrare. – Jag har varit med i flera år, så det är som vanligt. Men det är mysigt, säger hon.

Efter inskrivning i Betle-

hem vandrar gruppen vida- re genom marknadsstånd och pepparkaksbak i sitt sökande efter Jesus.

Efter att ha följt ledtråd efter ledtråd får de till slut ett säkert tips från värds- husägaren. Jesus ska finnas i stallet alldeles bakom kamelparkeringen. Tipset visar sig stämma och inne i stallet ligger det lilla barnet i sin krubba tillsammans

med Josef och Maria. Även de tre vise männen har an- länt. Gruppen bjuds på ett par sista sånger och vandrar sedan vidare ut från dåtid till nutid, där bussen väntar.

– Ja, nu vet ni vad julen egentligen handlar om, av- slutar Eva Axelsson.

Text och foto
Jonatan Svedgård
023-936 28
jonatan@mittdalarna.nu

När den samiske nåjden trollade bort vargarna från Rävåla använde han sannolikt den karakteristiska trumman på vilken han slog tills han föll i trans och kom i kontakt med naturens andar.

FOTO: CLAUDIO BRESCIANI/TT

GAMLA DALARNA Nu bjuder Gamla Dalarna på historier från 1800-talets Rävåla.

Historier om björn, varg, jakt och trolldom vilka Koppar Jan Erik Andersson, född 1844, berättat.

Magiska makter i Rävåla

Under förrförra seklet var besök av varg och björn vanliga runt om i Dalarna. Så även i Rävåla, sydväst om Ludvika, där befolkningen bland annat använde gransruskor för att hålla gamle Gråben borta.

– När jag var liten åkt ja mä Ras Jan från Sunnansjö tä Rävåla. När vi då kom tä Ullnäsnoet kom vargarna å va mä etter oss ända opp på Rask Jans gård. Vi had e lång gransruska bunden ättär don å vargarna gick int nämmer än ut i än på ruska. Dom va jussom rädda för ho, berättar Koppar Jan Erik Andersson i en intervju i Borlänge Tidning inför sin 93-årsdag 1937.

Han berättar också hur Rävåla blev kvitt rävarna genom lite samisk magi. Några år senare hade nämligen en samisk nåjd kommit till trakten.

– Samegubben tog opp en kappa havre i var gård under löfte att sätta bort vargarna under 50 år. Vargarna försvann, men de där 50 åren har gått nu å dom har inte kommit täbaks ändå, fortsätter Koppar Jan Erik.

Koppar Jan Erik Andersson berättar om trolldom i 1800-talets Rävåla.

Björn var det också gott om förr i de rävalska skogarna. Koppar Jan Erik hade dock inga egna erfarenheter av djuret, men visste ändå.

– **Dä va en käring** å en gubbe som råka fast för an mellan Pipans och hännä. Käringa sprang hem men gubben, som

„Dä förslog dock int mä hunn å bössa utan gubben lär tänd en skogseld för tä fri sä.“

had hunn å flintlåsbössa mä sig, stan-na kvar. Dä förslog dock int mä hunn å bössa utan gubben lär tänd en skogseld för tä fri sä. Trakten som brann ned kallas än i dag Brännhea.

En annan historia handlar om när en fiende till Ullnäs-gubben använde svart magi för att få björnen att anfalla dennes hästar.

– Men hä gick på tok hä. Ullnäs-gubben feck reda på hä och tog å vinter-skodd hästarna å så slog dom ihjäl björn i ställä.

Det var heller inte enda gångerna magi sägs ha använts i trakten. En trollgubbe sägs ha varit Erik Ersä från Örtjärn vars jaktbyte en gång plötsligt väcktes till liv.

– An sköt en tjäder å när käringa ans plockat å ränsat an började fågeln flaxa och flyga runt i rummet. Dä va en kränglu gubbe dä, om han har ja hört många historiur.

Erik Ersä kunde enligt Koppar Jan Erik också förhäxa vapen.

– Hä va nära rävalinar som feck bössurna skämda. Dom va tä Rumossen å

skull skjut orrar, men fast dom sköt så duna rök och tarmarnä ramla ur orrarnä feck dom inte enda.

Koppar Jan Erik, som fått sitt namn genom att hans mormor var från Kopparhyttan, hade själv anlitat en trollgubbe för att få boskapen att gå hem själva på kvällarna.

– Kona villa int gå hem för mig å jag va tvungen att gå etter dom, å hä va så mörkt ibland att jag fick håll i rumpa på ena kon för att ta mig hem. I flera år uslas ja mä kona, men så tog ja å for tä Nybo Kalle som sa: ”Dä ä en simpel sak. Dä ä avundsjuke människor som rår för hä. Nu ska ja ställ så kona går hem häretter”.

– Sen dess geck kona hem tä kvällarnä så int va Nybo Kalle bet int.

Reporter
Olof Schääf
0243-644 07
olof.schaaf@dt.se

Johannes Graafs stora intresse är att göra filmer. "Jag har filmat en stor del av mitt vuxna liv. Det har alltid varit ett stort fritidsintresse," berättar Johannes Graaf.

FOTO: VERONICA RIGTORP

Filmer som doftar

SAXDALEN

Johannes Graaf filmar gärna och ofta. Natur och dokumentärfilmerna tar mesta delen av hans fritid. Nu jobbar han med en dokumentär om hembyn Saxdalen.

Om möjligheten kom skulle han gärna jobba med film på heltid medger han blygt. Annars är Johannes ingen man av skryt och skrän, han låter filmerna tala för sig själva.

Hans produktioner är omfattande och han har flera följare på facebooksidan för hans produktionsbolag White sorrow productions.

– Jag har filmat en stor del av mitt vuxna liv. Det har alltid varit ett stort fritidsintresse.

Till vardags jobbar han på tvätten i Saxdalen och han är helt självlärd när det gäller filmandet.

– Det är bättre, för då

hittar jag min egen stil, säger han.

Och en egen stil har han minst sagt. I filmen En doft av vinter, kan betraktaren nästan känna lukten av vinter som övergår i vår och sommar.

Nyligen redigerade han klart en film om Skåne, men har gör inga aktiva försök att sälja sina filmer. Kommer det ett intresse från någon så är han inte ovillig att sälja sina filmer, men han kräver dem inte heller.

Några musikvideos blir det då och då.

– Jag får ju förfrågningar ibland och dem gör jag givetvis, säger Johannes.

I filmen Skogens väktare är det hans pappa Lars-Olov Frisk som är statist och kompis Tomas Håkansson.

– De hjälper mig ofta, pappa kommer med idéer och så skriver jag, eller han och jag tillsammans manus.

– Han har hjälpt mig med mycket genom åren.

Johannes Graaf letar efter det vackra i sina filmer. Det vackra i byn, eller i naturen. Gärna med annorlunda vinklar. Han har även en fascination för det övergivna, det gamla och det förgångna, alltså hus och byggnader. Det vackra i förfall och i det trasiga.

Och även om han inte ser det som sitt jobb, så säger han att han ligger efter med redigeringen av filmer.

– Det är min flickvän, Lenore Huusko, som coachar mig och säger åt mig att gå ut och filma.

I parets gemensamma hem är det ombonat och fint värre, det är både Lenore och Johannes förtjänst. Filmintresset syns vad man än vilar ögon i hemmet. I Johannes redigerings- och filmrum finns gamla långfilmsför-

varingskassetter i plåt. Ett fynd från tradera låter han meddela.

Första kameran

Intresset för stillbildsfotografering finns också med i Johannes intressen. 1999 köpte han första filmkameran och på den vägen är det. Första riktiga filmen var klar 2004.

– Först var det mest experimenterande.

Att hitta skärpan på det sätt som han ville framställa motiven. Långa stillsamma tagningar med vidvinkel växlas med lite snabbare närbilder till ett tilltalande flöde.

Han kan tänka sig att jobba inom filmbranschen, men vet inte riktigt med vad.

– Filmregissör verkar så omständigt.

Han låter sina filmer ta tid, upptäcker motiven.

– Det gäller att ta sig tid,

är det fint ljus så vill jag ju gärna ut och filma.

Men det viktigaste är ändå att göra filmer för Johannes Graaf.

» Det var mäktigt att se sin egen film på sådan stor filmduk. «

Han har skickat in några filmer till filmtävlingar.

– Jag har faktiskt kommit till final och bland de tio bästa med tre stycken filmer. Alltså utspritt på tre olika år. Samtliga har hamnat någonstans i mitten.

Hans filmer Summer sonata, En doft av våren och En doft av sommaren ha visats under konstrundan

i Folkets hus i Saxdalen fast då på en mindre bioduk. Upemot några hundra brukar komma till byn under konstrundan, så många är de som haft möjlighet att se hans filmer som är kring 20 minuter långa.

– Ola Hagfall och Lars-Åke Wetterkrantz i Rävåla Kulturförening är de som ordnat att mina filmer visats.

– Det var mäktigt att se sin egen film på sådan stor filmduk, säger han och ett leende letar sig fram.

Visningen på stor bioduk skedde med en speciell film-eftermiddag där det visades två stycken filmer utöver "Summer sonata".

– Det är tal om att göra något liknande till vår/sommaren men med flera av mina filmer. Inget är bestämt dock.

VERONICA RIGTORP
veronica@annonsbladet.com

11/2014

Blånekade
avåkning

SAXDALEN I lördags kallasdes polisen till Saxdalen efter att personbil kört ner i diket.

När patrullen kom till platsen fanns inga personer kvar vid olycksbilen. Ute på byn påträffades dock två berusade män, varav den ene ska vara ägare till bilen.

– Men de blånekade till att ha kört bilen. Och eftersom det inte fanns några vittnen till avåkningen så blev det inget mer med den saken, säger Leif Andersson, utredare vid polisen i Ludvika.

2014

Ludvika 14/1-2014

Henrik Åke Natanael Stark och Frida Josefine Stefansdotter har köpt Ludvika Rävåla 2:158, Malmslagarvägen 20 Saxdalen för 600 000 kr av Jimmy Olof Cavanagh och Linda Cavanagh

Deltagarna i skidskolan indelades i grupper beroende på åldrar och förkunskaper. Pelle Samuelsson tog hand om de yngsta som under uppvärmningen ägnade sig åt såväl köttbullar som skidsmattor.

För fyraåriga Alice Samdahl var det premiär i "riktiga skidspår", upplyste mamma Caroline Haag.

FOTO: TORBJÖRN GRANLING

Treåriga Robin Engvall från Saxdalen hade sällskap av mamma Sandra.

23/1-14

Skidskola lockade många unga

GRÄNGESBERG Några minusgrader och ett stilla snöfall.

Vädermässigt var tisdagskvällen som gjord för skidåkning i elljusets sken på Grotfallet.

Treåriga Robin Engvall från Saxdalen hade ungefär samma erfarenheter av skidåkning, framkom det vid tidningens samtal med mamma Sandra. Det här var givetvis första gången han deltog i Bamses skidskola.

Vår älskade
Anna-Lena Byström

* 28 november 1954

har efter en tids sjukdom stilla insomnat

Saxdalen
23 januari 2014

HANS

Anna-Karin och Magnus

Ulrika och Anders
Helena och Lars-Erik

Sofie och Fredrik
Maria och Victor

Tobias

Barnbarnen

Övrig släkt och vänner

I minnet Du lever
Du finns alltid kvar
I minnet vi ser Dig
precis som Du var.

Minnesstund äger rum i kretsen av de närmaste
Tänk på Lions
Cancerforskningsfond
pg 900940-8

29/1-2014

Raritet på visit vid fågelbordet

SAXDALEN Ulf och Britta Holm i Saxdalen har i dagarna fått besök av en ovanlig fågel så här års i Dalarna.

Sedan några dagar tillbaka mumsar en svarthätta från parets fågelbord.

Ulf och Britta brukar sitta vid köksbordet i villan i Saxdalen och blicka ut över talgaxarna och blåmesarna som fester på fågelbordet utanför fönstret.

Men för några dagar sedan fick de en gäst de inte hade räknat med – nämligen en svarthätta.

– Britt sa "vad är det där för fågel? En sådan har jag inte sett förut", berättar Ulf.

De slog upp fågelboken och såg att det var en svarthätta, som är ovanlig i Dalarna så här års.

Svarthättan är en fågel som lever i södra och mellersta Sverige, men som emigrerar under vinterhalvåret. Höstflyttningen sker huvudsakligen i september och då är sikten inställt på Medelhavsländerna och östra Afrika. Det förekommer dock att enstaka svarthättor stannar

"Det är kul när det kommer någon speciell."
Ulf Holm

i södra Sverige under milda vintrar.

Men att få syn på en i Dalarna vintertid är få förunnat. Sedan 1900-talets början fram till i dag finns cirka 15 januarifynd av arten i landskapet.

– Det är kul när det kommer någon speciell, alltid är det någon som släpar efter av flyttfågeln, säger Ulf.

Nu har svarthättan, som är en hane då den är svart, inte röd, på toppen av huvudet, besökt parets fågelbord fyra dagar i rad.

– Han är lite ettrig, står mitt i fatet och jagar bort de andra, säger Ulf och skratrar.

Ulf och Britta brukar bjuda på allt i från fågelfrön och nötter till talgbollar och rusin. Det är på ett litet fat på marken som russen finns,

Svarthättan är en flyttfågel, och att få syn på den mitt i vintern i Saxdalen är ytterst ovanligt.

FOTO: PETER OHLSSON

och som svarthättan verkar vara extra förtjust i.

– Vi försöker ha det mest, det är ju olika vad olika fåglar tycker om, säger Ulf.

Beatrice Åström

0240-882 00
beatrice.astrom@dt.se

Ulf Holm fyller på med fågelmat utanför villan i Saxdalen.

Ludvika | SAXDALEN
Saxenvägen 33

Utgångspris 400 000 kr
Rum 5 rum, varav 3 sovrum
Boarea 116 kvm Tomt 1 580 kvm
Visas Ring för tidsbokning!
Mäklare Mats Hansson 070-6278752

Ludvika | SAXDALEN
Omvägen 1

Utgångspris 490 000 kr
Rum 5 rum, varav 3-4 sovrum
Boarea 90 kvm + 88 kvm Tomt 2 277 kvm
Visas Ring för tidsbokning!
Mäklare Mats Hansson 070-6278752

26/2-14

Boliden tror på en nystart av gruvvan

SAXDALEN Boliden tror på en återstart av basmetallgruvan i Saxberget i Ludvika kommun.

Det stora gruvföretaget lägger också ned stora resurser för att hitta fler malmkroppar i Dalarna.

Nästa år kommer Boliden att börja långhålsborra i Saxbergsgruvan i Saxdalen i Ludvika kommun.

I en ansökan till Bergsstaten begär Boliden två års förlängning av undersökningstillståndet Saxberget 1004 som storleksmässigt justeras ned från 2 718 hektar och blir på 945 hektar varav det befintliga bearbetningstillståndet är på 122 hektar.

Boliden redovisar att de under 2009 byggt upp gruvan i en 3D-modell och gjort nytolkningar av några diamantborrhål. Boliden har

Ingen trodde att Saxbergsgruvan skulle återstartas, i dag är gruvavfallsdammarna efterbehandlade men nästa år börjar Boliden borra på djupet

FOTO: GUNNE RAMBERG/ARKIV

i prospekteringsjobbet använt sig av EM34-modellen som ledde till de rika fynden 1 000 meter ned i gruvan i Garpenberg.

Under 2014 kommer det att starta ett nytt fältarbete och nästa år kommer långhålsborrning på över 1,2 kilometer att inledas:

"Under 2015 planerar vi 1-2 stycken långa diamantborrhål för att testa mineraliseringen mot djupet och nya geologiska tolkningar/ideer", avslöjar Boliden, där företaget skriver att de nya idéerna ligger i linje med den nya prospekteringsstrategin att fokusera på tidiga-

re kända och utvalda brytningsområden. Boliden konstaterar att det finns stor potential för fortsatt brytning.

I Västerbergslagen handlar det om Saxberget och Stollbergfältet med den tidigare brutna Gränsgruvan på

gränsen mellan Ludvika och Smedjebackens kommuner:

"Stora resurser läggs nu ned för att undersöka kända malmkroppar kring Stollbergfältet på djupet samt för att hitta nya fyndigheter enligt prospekteringsmodeller utvecklade i

Bolidens EM34-metod

Geofysisk mätning, är en metod för att hitta malmfyndigheter genom mätning av bergarters tyngd, magnetiska fält och elektrisk ledningsförmåga. Ett exempel är Bolidens egenutvecklade EM34-teknik (elektromagnetisk geofysikmätning) med vilken Boliden upptäckt malmer på under 1 000 meters djup. Elektromagnetiska mätinstrument har även utvecklats för att användas i borrhål vilket i hög grad bidrog till att identifiera malmkroppen Lappberget i Garpenberg.

Garpenberg", skriver Boliden.

På gränsen mellan Falun och Sätters kommuner, i Kalvbacksinmutningen, anmäler Boliden en ny arbetsplan där man med EM34-metoden under det närmsta året med en markslingska ska mäta vad som kan anas på djupet. Tidigare har Boliden byggt upp en 3D-modell av den gamla gruvan som har malmer som liknar dem i Falu koppargruva.

Text
Bo Joffer
023-936 75
Bo.Joffer@dt.se

Slog man i ansiktet

NYHAMMAR En 30-årig man från Nyhammar har åtalats vid Falu tingsrätt för miss-handel.

Det var i slutet av november 2012 som 30-åringen vid Folkets hus i Saxdalen slagit en annan man i ansiktet. Slaget gav målsägande blodvite och tandskador.

15/2-2014

Ludvika | **SAXDALEN**
Gladmansvägen 5

Utgångspris 780 000 kr
Rum 4 rum, varav 2-3 sovrum
Boarea 86 kvm Tomt 38 302 kvm
Visas fredag 28/2 ring för tidsbokning!
Mäklare Olle Löfberg 070-244 44 36

Folkets hus i Saxdalen vill ha förskott

SAXDALEN Folkets hus-föreningen i Saxdalen ansöker om förskott på årets driftbidrag från kommunen. Enligt föreningens kassör Conny Fridlund har en del mindre men akuta reparationer orsakat att man får brist i kassan nu i februari. Därför ansöker föreningen om ett förskott på 20 000 kronor.

Även i fjol begärde föreningen förskott och fick då 19 000 kronor.

Föreningen har tidigare år erhållit 70 000 kronor i driftbidrag.

Saxdalen får 50 000 i förskott

SAXDALEN Vägföreningen i Saxdalen får ett förskott på årets driftbidrag. Det beslöt trafikutskottet i onsdags och beviljade 50 000 kronor.

De är oroliga för att det blir tomt i kassan om det kommer mer snö, säger utskottets sekreterare Kerstin Ohlsson.

Förskottet räknas förstas av från det ordinarie bidraget som brukar utbetalas i maj. I fjol fick vägföreningen 150 000 kronor i kommunalt driftbidrag.

Bidrag till Folkets hus

SAXDALEN Folkets hus-föreningen i Saxdalen får ett förskott på årets driftbidrag. Förskottet uppgår till 20 000 kronor, enligt beslut vid lokalutskottets sammanträde i onsdags.

Stal skylten

LUDVIKA Polisen har upprättat en anmälan om misstänkt egenmäktigt förförande.

Detta efter att en person i Saxdalen har anmält att någon stulit främre registreringsskylten på en bil. Stölden har skett någon gång mellan 26 februari och 3 mars.

5/3-14

Noblesse får ny ägare

LUDVIKA Hon startade i Grängesberg för snart 30 år sedan men valde några år senare att etablera Boutique Noblesse i Ludvika.

1 maj lämnar Ritva Leskelä över rörelsen till nya ägare.

Det känns som det är med all rätt eftersom jag blir 65 år till sommaren, konstaterar hon.

Starten skedde alltså i Grängesberg, närmare bestämt på Malmgatan.

Jag drev radio- och tv-affär och då lokalen bredvid var tom så bestämde jag mig för att starta en klädbutik.

I Ludvika fanns Noblesse först på Eriksgatan och numera i lokaler på Storgatan.

Det är en av de anställda, Marianne Norström, som från 1 maj blir ny ägare tillsammans med Britt-Marie Braatz, som har ett förflutet hos Hemköp.

Konceptet blir det samma som nu, uppger Ritva Leskelä, som är bosatt i Saxdalen.

6/3-14 Torbjörn Svensson

Rör sig nära bebyggelsen

Sällskapshund dödad av varg i Saxdalen

SAXDALEN Länsstyrelsens besiktningsman Göran Jansson bekräftar under torsdagen att den hund som natten till onsdag försvann från ett hus i Norrbyn i Saxdalen har blivit vargdödad.

Det råder inga tveksamheter kring det, säger han.

Det var vid tretiden på natten som hunden Bonny, en chinese crested dog av varianten powder puff, försvann från sitt hem i Saxdalen.

Efter att först ha letat själv tog ägaren Peter Näslund senare under dagen hjälp av två jägare för att spåra Bonny, och på eftermiddagen hittades kvarlevorna av hunden en kort bit från huset.

Under kvällen kom länsstyrelsens besiktningsman Göran Jansson för att titta på kvarlevorna och platsen. Det stod snabbt klart att det var fråga om en varg-attack.

Eftersom det inte var tillräckligt bra spårskö kan

jag inte med 100 procents säkerhet säga att det var fler än en varg, men jag tror att det kan ha varit någon mer.

Hundägaren Peter Näslund är fåordig kring händelsen.

Men det är otäckt när vargarna kommer i närheten av husen. Nu skaffar jag nog ingen mer hund, säger han kort.

Saxdalen omfattas av Olsjöreviret där länsstyrelsen sedan tidigare har sparat fyra valpar och en tik. Hanen sköts av en jäga-

re i samband med att den tillsammans med en annan varg attackerade en dreverhund i området kring Ljungåsen i oktober förra året.

Enligt Göran Jansson kan hanens försvinnande vara en förklaring till att tiken och valparna söker sig närmare bebyggelsen och de rådjur som i högre utsträckning håller till där.

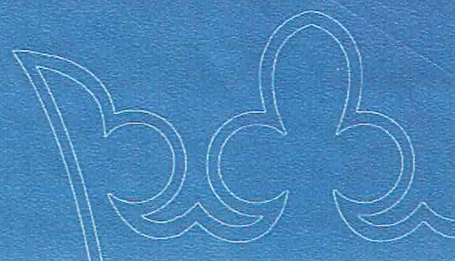
Tiken har svårt att jaga älg så att det räcker åt valparna och söker samtidigt mat åt sig själv. Varg har visat sig många gånger i just Saxdalen, säger han.

Länsstyrelsen kan tillåta skydds jakt på varg om skadan anses som allvarig, samtidigt som det inte får finnas "något annat lämpligt alternativ än skydds jakt för att förebygga skadan".

Under torsdagseftermiddagen hade länsstyrelsen inte mottagit någon ansökan om skydds jakt på varg.

Text
Hampus Petersson
0240-882 11
hampus.petersson@dt.se

Information och dialog om vargförekomst i Saxdalen

- Länsstyrelsen vill i dialog med berörda kartlägga och redovisa vargförekomsten i Saxdalen.
- Länsstyrelsen personal är på plats för att svara på frågor och informera om förutsättningar för skyddsjakt
- Jens Karlsson, viltskadecenter berättar om åtgärder för att förebygga rovdjursskador samt vargars beteenden.

Torsdag 20 mars 2014 Klockan 18:00-21:00

Folkets hus Saxdalen

Välkommen

Josefina Heij och Per Håkansson Saxdalen, fick den 5 februari en liten dotter som heter Juvelia, hon var 51 cm lång och vägde 3615 gram. Foto: *Jacqueline Heij*

Välkommen till världen

Sandra Landqvist och Pierre Gustafsson, Saxdalen, fick den 14 februari en son som heter Vilmer. Han var 49 cm lång och vägde 3480 gram. Stolt storsyster heter Elvira. Foto: *Privat*

Johan Holmström och Johanna Holm, Saxdalen, fick den 18 mars tvillingarna Alice och Lovisa. Alice, 2660 g/46 cm och Lovisa 2480 g/46 cm. Storasyster är Miranda. *Foto: Johanna*

63 år och arbetslös

Han fiskar efter jobb

SAXDALEN Det tog många år innan Håkan Olsson blev påtvingat arbetslös.

För åtta månader sedan gräddade han sin sista fläskpannkaka hos Ludvikaföretaget Laggen som begärdes i konkurs i början av september 2012.

– Det var ett roligt jobb. Lite enformigt kanske, men det blir ju de flesta jobb till slut, menar han.

Att debutera som arbetslös långt upp i vuxen ålder är väl kanske inte hela världen. Håkan Olsson verkar heller inte helt igenom knäckt när tidningens reporter och fotograf träffar honom vid köksbordet i villan på Malmslagarvägen i Saxdalen.

Det relativt goda humöret beror enligt honom själv på fritidsintressena, fisket och jakten. Bössan har fått vila ett tag nu. Men fiskespöet har han inte lagt undan.

Årstiden till trots drog han häromdagen upp en skaplig gädda ur isfria sjön Saxen, med kastspö och drag.

– Och det var fler som högg, upplyser han.

Fiskelyckan är dock bara en sida av saken. Oddsén för att arbetsmarknaden ska hugga en 63-åring något helt annat.

Håkan har vid det här laget förstått att han inte hör till en prioriterad åldersgrupp vid Arbetsförmedlingen.

– När jag suttit och ringt runt bland företagen har bemötandet varit positivt vid några tillfällen. Ibland har det låtit som att jobbet i det närmaste är klart, att jag kan börja nästa vecka.

– Men när man förstått hur gammal jag är har det blivit tyst. Sedan har arbetsgivarna inte hört av sig mer.

När Håkan berättar om sin bakgrund kan det tyckas att han om någon borde ha en chans på arbetsmarknaden.

Innan en av sönerna övertalade honom att bosätta sig i Ludvikatrakten jobbade han som kock på skolorna i Stockholm.

– Jag är utbildad kock inom storhushåll och hade en fast anställning i tio år hos Stockholms stad.

63 år och arbetslös. Det är en kombination som inte attraherar arbetsgivarna konstaterar Håkan Olsson.

"Jag är frisk och orkar arbeta. Dessutom vill ju statsmakterna att man ska jobba tills man är 70."

Håkan Olsson

Ålder: 63 år.

Bor: Villa i Saxdalen.

Familj: Sambo.

Yrke: Arbetslös arbets-sökande.

Intressen: Jakt och fiske.

Innan dess drev han i tre års tid eget företag i Stockholm som certifierad massageterapeut.

– Men jag jobbade sju dagar i veckan och det blev för mycket.

Utöver detta har Håkan i många år jobbat inom entreprenadbranschen. Han är behörig att köra de flesta typerna av tunga maskiner – allt från grävmaskin till mobilkran.

– När jag träffade handläggaren vid arbetsförmedlingen i början av arbetslösheten föreslog jag vidareutbildning inom entreprenadområdet. Men då fick jag veta att man måste vara inskriven som arbetslös i minst sex månader innan det kan bli aktuellt med någon utbildning.

Håkan drar en djup suck och nämner att en "jobbcoach" fick han inte heller.

– Det kunde bli aktuellt först när stämplingsperioden var över fick jag veta. Och i höstas kom ju beskedet att systemet med jobbcoachning ska skrotas...

– Om alla arbetslösa behandlas på det här sättet, att allt bara skjuts framåt så måste det bli väldigt många som hamnar i den sista fasen, resonerar han.

Även om Håkan har börjat

nudda vid tanken på en förtida pensionering så vill han fortsätta jobba:

– Jag är frisk och orkar arbeta. Dessutom vill ju statsmakterna att man ska jobba tills man är 70.

– Hur som helst börjar jag bli trött på att tvingas söka jobb som jag inte är kvalificerad för, på tvånget att söka jobb över hela landet och hotet som återkommer i Arbetsförmedlingens texter "... gör du inte som vi säger så anmäler vid dig till din akassa".

Håkan har kanske inte slutat hoppas. Och han har en tid bokad hos sin handläggare i slutet av januari.

Men i vissa stunder upplever han sig som en fånge. Han får inte resa utanför landets gränser. Gör han det står han inte längre till arbetsmarknadens förfogande och förlorar därmed ersättningen från a-kassan.

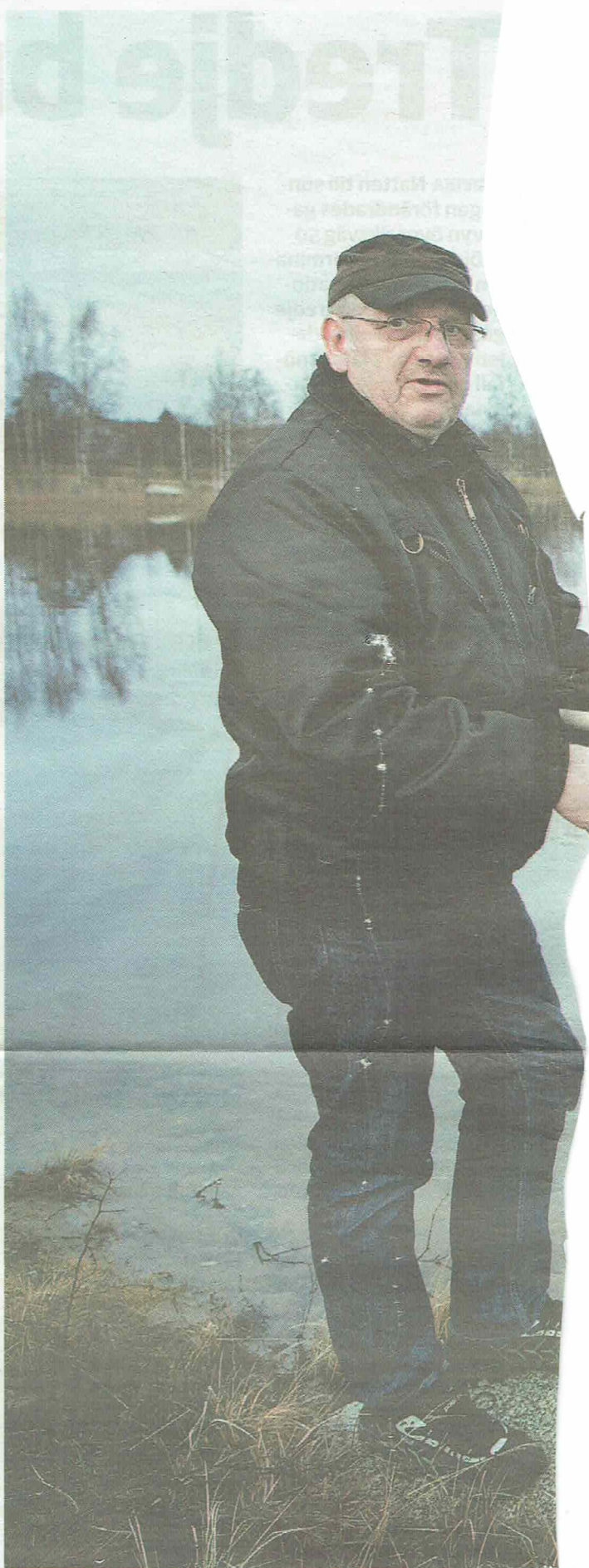
– Det är så det är, som arbetslös har du inga rättigheter. Bara skyldigheter.

Text
Harri Sternljung
0240-882 02
harri.sternljung@dt.se

Foto
Peter Ohlsson
0240-882 16
Peter.Ohlsson@dt.se

Håkan Olsson hävdar att fiske är det mest avkopplande som finns, inte

Chansen till

LUDVIKA Att bli arbetslös i mogen ålder behöver inte vara ett bekymmer – om man har kompetens och erfarenheter som är eftertraktade.

– Och det behöver absolut inte handla om att man har en akademisk utbildning i botten, säger Anne Unge, Arbetsförmedlingens chef i Ludvika.

Som exempel nämner hon en 61-åring som för en tid

sedan fick hjälp att skaffa behörighet att köra buss.

– Och busschaufför är det stor efterfrågan på.

Anne Unge medger dock att svårigheterna att konkurrera om jobben blir svårare ju äldre man blir.

Inom områden där utbudet av arbetskraft är stort är åldern således avgörande, att en yngre person inom samma yrkesgrupp anställs före den äldre.

Med ledning av det nu gäl-

st för den som är arbetslös.

Jobb hänger på erfarenheten

lande regelverket är också Arbetsförmedlingens utbud av utbildningar magert:

– Det är inte som det var tidigare, utbildningsmöjligheterna är få.

Även om Anne Unge inte kommenterar ärenden som rör enskilda arbetslösa framgår det dock att 63-åriga Håkan Olsson i Saxdalen hör till den missgynnade kategorin i det här sammanhanget.

Eftersom han har arbetat i

hela sitt yrkesverksamma liv bedöms han stå nära arbetsmarknaden.

I konkurrensen om utbildningsplatser passeras han därmed av personer som är långtidsarbetslösa och står långt från arbetsmarknaden.

– Ja, så är det med de nuvarande reglerna, de med störst behov står närmast en utbildning.

– Det är först när 300 dagar av arbetslöshetsperio-

"De med störst behov står närmast en utbildning."
Anne Unge

den har avverkats som personer nära arbetsmarknaden kan ta del av jobb- och utvecklingsgarantin, förklarar Anne Unge.

Men det finns i alla fall åtminstone en gemensam nämnare i dagens regelverk, där åldern inte spelar någon som helst roll.

Nämligen kravet att den som är arbetslös måste söka jobb över hela landet.

Om och när ett jobb erbjuds ska vederbörande också vara beredd att flytta.

Harri Sternljung
0240-882 02
harri.sternljung@dt.se

Anne Unge.

Jonas Bergman, chef på länsstyrelsens vilfunktion, väntar på Naturvårdsverkets beslut om den ansökte skyddsjakten på varg i Olsjöreviret. FOTO: HARRI STERNLJUNG

En lektion i rovdjursförvaltning

SAXDALEN Det har varit mycket vargsmack i Saxdalen under de senaste veckorna. Lördagen den 8 mars blixtnakades bybor till ett möte i Folkets hus efter att den lilla sällskapshunden Bonny ett par dygn tidigare försvunnit från sitt hem och dödat av en varg. Debatten om varens vara eller inte vara i Saxdalen var därmed ett faktum. Redan veckan efter vargmötet förklarades en ansökan om skydds jakt på Olsjörevirets fem vargar.

Ärendet fick en snabb handläggning på länsstyrelsen och viltskadecenter

sen. Redan på torsdagen den 13 mars hade naturvårdsverket bestämt sig. I yttrandet till Naturvårdsverket avstyrktes skyddsjakten. Strax därefter klagades från Viltskadecenter att man delat länsstyrelsens uppfattning. I går, torsdag, var det inloppet av knappt två veckor dags för ett andra möte i Saxdalens Folkets hus med vargfrågan i fokus.

Att vargen berör, upprör och engagerar råde det ingen tvekan om. Det råde i det närmaste parkeringskaos utanför Folkets hus och inne i möteslokalen

räckte knappt stolarna till. Men den relativa oordning som rådde vid förra mötet stramades den här gången upp. Orsaken var förstas att nu var det länsstyrelsen som svarade för inbjudan.

Den nyinrättade vilfunktionens chef vid länsstyrelsen, Jonas Bergman, och kollegan Fredrik Dalerum, handläggare av bland annat skydds jaktansökningar, hade ändå stundtals fullt upp med att få ordning i lokalen. Bland åhörarna fanns de som av allt att döma hade förväntat sig information av mer konkret och lokal karaktär än den som länsstyrelsen och viltskadecenter

relsen och viltskadecenterets företrädare hade med sig. Inledningsvis riktades också skarp kritik mot den person som enligt uppgift representerade Wolf Army och befann sig i lokalen för att filma och spela in det som sades under mötet.

– Vi kan inte förhindra det, utan vi får diskutera den saken i pausen, tyckte Dalerum. En person påpekade för tidningen att från det första mötet finns en filmsnutt på nätet med bilder och namn på dem som deltog.

Avsikten med torsdagens möte var dock att försöka förklara hur rovdjursförvaltningen i landet fungerar, och vad som krävs för att en ansökan om skydds jakt ska godkännas av myndigheterna.

Om nu mötet resulterade i en något mer balanserad vargdebatt återstår att se. Jonas Bergman hade hoppats på att även kunna informera om Naturvårdsverkets beslut om skyddsjakten. – Vi har väntat på det. Men tyvärr hann vi inte få ett besked innan mötet, så de han till tidningen.

Text
Harri Sternljung
0240-882 02
harri.sternljung@dt.se

Text
Hampus Petersson
0240-882 18
hampus.petersson@dt.se

Avstyrker skydds-jakt på vargarna

SAXDALEN Naturvårdsverket väntas vilken dag som helst ta beslut om skyddsjakten på de fem vargarna i Olsjöreviret ska beviljas eller inte. I vågskålen väger yttrandena från Länsstyrelsen Dalarna respektive Viltskadecenter tungt – och båda avstyrker nu skydds jakt.

Det var för snart två veckor sedan som en sällskapshund vargdödades efter att ha rymt från sitt hem i Norrbyn i Saxdalen.

Händelsen resulterade i ett möte som i sin tur resulterade i att två privatpersoner, med stöd av uppskattningsvis 150 namnunderskrifter, förra måndagen lämnade in en ansökan om skydds jakt på samtliga fem vargar i Olsjöreviret.

Länsstyrelsen Dalarna

Oroliga bybor agerar

Ansöker om skydds jakt

Naturvårdsverket tog under måndagen emot en ansökan om skydds jakt på de fem vargar som tros uppehålla sig i Olsjöreviret. Ansökan lämnades in av två privatpersoner, med stöd av uppskattningsvis 150 namnunderskrifter. Till sammanlagt beviljas en sällskapshund, vargskadecenter och tre kommuner i Olsjöreviret, Östergötland, Jönköping och Skåne. Det är endast ett enda möte som ska besluta om beslutet.

202 000 kronor i vindbonus

Ur tidningen den 11 mars.

respektive Viltskadecenter har nu lämnat in var sitt yttrande angående skyddsjakten.

"Länsstyrelsen har sedan november fått in flera rapporter om varg som varit närgångna och setts nära bebyggelse. Även om inte alla rapporterade observationer kunnat kvalitetssäkras så är det länsstyrelsens

bedömning att det har varit en betydande vargaktivitet i området. Den oro som beskrivs måste tas på största allvar och skadeförebyggande åtgärder behöver vidtas", skriver länsstyrelsen genom naturvårdsenhetens chef Stig-Åke Svenson och Fredrik Dalerum, ansvarig för skydds jakt på stora rovdjur på viltfunktionen.

Bland de skadeförebyggande åtgärderna nämns att sätta upp så kallat lapptyg, men myndigheten anser inte att det finns tillräckliga skäl för att tillstyrka skyddsjakten.

Viltskadecenter (VSC), vars yttrande är underskrivet av forskaren Jens Karlsson, är av samma uppfattning.

"Utifrån de händelser som anförs i ansökan samt den dokumentation som VSC känner till, finns ingenting som tyder på att vargarna i Olsjöreviret utgör ett sådant hot för allmänheten", menar han.

På torsdag medverkar både länsstyrelsen och Jens Karlsson på ett nytt möte i Saxdalen, där de bland annat kommer att informera om förutsättningar för,

samt svara på frågor om, skydds jakt.

Mycket talar för att Naturvårdsverket redan innan mötet har tagit ett beslut om skyddsjakten.

– Det är bra om vi får till ett beslut innan det mötet, så att alla vet vad det är som gäller, säger Göte Hamplén, handläggare på Naturvårdsverket.

Gällande vargaförekomsten i Olsjöreviret så håller länsstyrelsen det inte för omöjligt att de kan vara fler än den vuxna tik och fyra årvalpar som spårats under vinterns inventeringsdagar.

"Detta är dock ett minsta antal, och fler individer skulle kunna förekomma", skriver man i sitt yttrande.

Bjuder in till nytt vargmöte

SAXDALEN Länsstyrelsen Dalarna skickade på tisdagen ut en inbjudan till ett nytt vargmöte i Saxdalens Folkets hus.

Senast i lördags samlades intresserade personer från allmänheten i samma lokal, och nästa torsdag vill länsstyrelsen i dialog med berörda kartlägga och redovisa vargförekomsten i Saxdalen. Länsstyrelsens personal kommer även att informera om förutsättningar för, samt svara på frågor om, skydds jakt.

En ansökan om skydds jakt på de fem vargarna i Olsjöreviret lämnades in i måndags, och vid tiden för mötet kan Naturvårdsverket redan ha beslutat om skyddsjakten ska beviljas eller inte.

– Fördelen med det är att vi då har något att resonera runt. Det är jätteviktigt att ha en fortsatt dialog kring det här, säger Jonas Bergman, jäkt- och viltförvaltningsansvarig på Länsstyrelsen Dalarna.

På mötet medverkar även Jens Karlsson från Viltskadecenter för att berätta om vargars beteenden samt åtgärder för att förebygga rovdjursskador.

Mötet börjar klockan 18.00 och beräknas hålla på i tre timmar.

Hampus Petersson

Okej med vargar 19/3-2014 - men inte i byn

SAXDALEN Vid mötet i Saxdalen om vargareppet på en hund framfördes en åsikt om att "vargar som går i byn och har ett felaktigt beteende ska bort, men vargen ska finnas kvar".

Vargens beteende var rätt och helt naturligt.

Han sökte födan där han lättast och utan risk kunde finna den.

Det kan tyckas att vargar som stryker omkring nära bebyggelse har ett onaturligt beteende. Detta är fel. Oräddheten för människan beror på att vargen inte upplever sig ha något att

frukta och att det finns tillgång till lätta byten i form av hundar och andra husdjur.

Det finns även en potentiell fara att barn kan råka illa ut, även om det, mig veterligt, hittills inte finns några rapporter om vargarepp på människor i Sverige.

Vargens oräddhet för människor beror på ett obefintligt jakttryck.

Om ökad skydds jakt och licensjakt tillämpades skulle vargens beteende på sikt bli annorlunda.

Tore

22/3-2014

Beslut dröjer om skydds jakt

SAXDALEN Naturvårdsverket hade förhoppningar om att kunna fatta ett beslut om den ansökte skydds jakten på fem vargar i Olsjöreviret den här veckan, men nu ser det ut att dröja ytterligare.

- Jag tror inte att vi hinner med det i dag. Detta är inte ett lätt ärende och vi behöver göra avvägningar och bedömningar utifrån gällande lagstiftning, meddelade Naturvårdsverkets handläggare Göte Hamplin på fredagen.

Sedan tidigare har länsstyrelsen respektive Viltskadecenter avstyrkt skydds jakt.

Johan Andersson, Kolbottenvägen 8 C, Ludvika, får vid Ullnäs vägen 22, Saxdalen, bygga ut ett fritidshus med 10,5 kvadratmeter.

Ebba Carlsson, Ullnäs vägen 7, Saxdalen, får bygga ut ett fritidshus med 35 kvadratmeter. 24/3-14

Föreningar tog emot välkommet bidrag

GRÄNGESBERG På tisdagskvällen samlades mottagarna av årets vindbonus för en gemensam middag.

Vad föreningarna ska använda bidragen till är vitt skilt, men gemensamt är att pengarna är ett välkommet tillskott.

- Utan dem skulle det vara svårt att göra stora investeringar, konstaterade Ulf Hietanen, ordförande i Grängesbergs sportfiskeklubb.

I år fick nio föreningar dela på totalt 120 000 kronor från Stena Renewable Energy. Samtidigt fick de stående mottagarna IFK Grängesberg och Ljungåsens fri-luftsanläggning dela på 83 000 kronor.

Grängesbergs sportfiskeklubb ska använda sina pengar till att byta ut en rörledning till inloppet vid regnbågsodlingen i Björnhyttan.

Övriga mottagare är:

Evi Andersson, Saxdalens byalag, Lennart Sundström, Sunnansjö IK, Karl-Olof Eriksson, dito, Peter Ström, Ludvika paddlarklubb, Jan-Erik Ström, dito.

FOTO: HAMPUS PETERSSON

■ Björkåskorpen, som ska grusa upp spåren som sjunkit undan.

■ Sunnansjö IK, som ska köpa ett nät till den tennisbana man håller på att anlägga på vägen mot Botåker.

■ Fredriksbergs skoterklubb, som ska renovera föreningens klubbstuga.

■ Ludvika scoutkår, som ska installera en luftvärmepump i klubbstugan.

■ Saxdalens byalag/Bio Saxen, som ska använda pengarna till driften av sin barnfilmsklubb i Folkets hus.

■ Grangärde hembygdsförening, som ska installera en

handikapptoilet.

■ Ludvika paddlarklubb, som ska köpa in nya instruktörsjakaker.

■ Ludvika sportfiskeklubb, som ska måla om klubbstugan ute och inne.

Hampus Petersson
0240-882 18
hampus.petersson@dt.se

Mer must i Grangärde

Grangärde musteri satsar på fördubblad produktion

GRANGÄRDE Den lokala saftproducenten Grangärde musteri ska bygga ut. Företaget siktar nu på fler anställda i samband med expansionen.

- Inom några år skulle jag inte vara förvånad om vi fördubblat produktionen, säger ägaren Tomas Tillman.

Familjeföretaget, som är kända för sina kravmärkta produkter, planerar att bygga ut den nya produktionshallen ska dra igång efter sommaren. Den nya lokalen kommer underlätta verksamheten genom att fabriken delas upp i stationer. Bären pressas på ett ställe, blandas på ett annat och slutligen så fylls flaskorna och burkarna.

- Det blir en helt annan arbetsmiljö, vi kan paketera med robot i stället för med handkraft, säger Tomas Tillman.

I dagsläget plockar de ungefär en och en halv miljon glasburkar för hand per år. Men trots de nya maskinerna tror Tomas Tillman att personalstyrkan lär öka med två, tre stycken jämfört med tio som det ser ut nu.

- Vi kommer kunna ta emot beställningar då som vi inte hinner med i dag.

Hittills har företaget investerat dryga sex miljoner kronor för utbyggnaden, och mer kommer det bli, tror Tomas Tillman.

- Vi försöker finansiera så mycket som möjligt själva, säger han.

I dag omsätter företaget, som går under varumärket Tillmans, 25 miljoner. Förutom saft tillverkar man marmelad, glögg och sylt. Musteriet har även kunder utomlands, även om större delen av beställningarna sker inom landet.

- Vi får mer och mer förfrågningar och snart går första leveransen till Portugal. Det är ett stort intresse i Europa för våra bär.

Trots ökad efterfrågan och möjligheter att bli ännu större är de måna om den lokala prägnen och närheten till kunderna. I fortsättningen ska besökarna till exempel kunna se hur syltillverkningen går till, och den planeras ligga alldeles intill gårdsbutiken.

Helena Wrete

Inom några år skulle jag inte vara förvånad om vi fördubblat produktionen, säger ägaren Tomas Tillman.

FOTO: CLAES SÖDERBERG

KRAVMÄRKT ALLT MER POPULÄRT

■ Grangärde musteri, vars produkter går under varumärket Tillmans, har funnits sedan 1979. Sortimentet består till 90 procent

av kravmärkta produkter.

■ Företaget tillverkar bland annat marmelad, saft, sylt, cider och glögg i smaker som till exempel

svartvinbär, hjortron, lingon och blåbär.

■ Den totala försäljningsökningen av ekologiska produkter

har ökat med 13 procent mellan 2012 och 2013 visar en rapport från Krav.

Ansöker om skydds- sjakt

SAXDALEN Naturvårdsverket tog under måndagen emot en ansökan om skydds-
sjakt på de fem vargar som tros uppehålla sig i Olsjöreviret.

Med anledning av den sällskaps-
hund som var dödad i Saxdalen förra torsdagen hölls det i lördags ett öppet möte i byns Folkets

hus. Syftet med mötet var att få till en skydds-
sjakt på samtliga fem vargar under måndagen skickades ansökan in till Naturvårdsverket.

Bakom ansökan står två privatpersoner, med stöd av vad de uppskattar till cirka 150 namnunderskrifter. "På grund av rådande omständigheter gällande Olsjöreviretets fem individer ansö-

"Dessa vargar har i dagsläget gjort att fritid, skoltid och mycket annat påverkas negativt", menar man i ansökan.

Naturvårdsverket visste under måndagen inte när man kan ta beslut om skydds-
sjakten ska beviljas eller inte.

- Det är svårt att säga men vi ska försöka ta beslut så

sabst som möjligt, säger Göte Hamplén, handläggare på myndigheten.

Första steget för Naturvårdsverket blir nu att kontakta Länsstyrelsen i Dalarna för ett yttrande.

Hampus Petersson
0240-882 18
hampus.petersson@dt.se

203 000 kronor i vindbonus

LUDVIKA Stena Renewable Energy i Göteborg fortsätter att dela ut sin årliga vindbonus.

I år får nio föreningar dela på totalt 120 000 kronor, samtidigt som IFK Grängesberg och Ljungåsens friluftslivs-
läggnings får dela på 83 000 kronor.

Vindkraftparken på Fjällberget och Saxberget med sina 17 vindkraftverk stod klar 2008, och sedan dess har Stena delat ut det man kallar för vindbonus.

IFK Grängesberg och Ljungåsens friluftsläggning är ständige mottagare och får årligen bonus i relation till elproduktionen vid Fjällbergets fem vindkraftverk, samtidigt som övriga föreningar i närområdet kring vindkraftparken får ansöka om pengar från en pott på 120 000 kronor - 10 000 kronor per verk.

I år sökte 33 föreningar vindbonus, varav nio valdes ut. Föreningarna som får bidrag är Björåsgruppen, Sunnäs IK, Fredriksbergs skoterklubb, Grängesbergs sportfiskeklubb, Ludvika scoutkår, Saxdalens bylag/Bio Saxon, Grängårde hem-

Vindkraftparken på Fjällberget och Saxberget började byggas 2006 och stod klar 2008.

byggsförening, Ludvika paddlar klubb samt Ludvika sportfiskeklubb.

- Vi är väldigt glada att så många fortsätter att söka vår vindbonus vilket tyder på ett starkt föreningsliv i kommunen. Med årets

vindbonus har vi totalt delat ut 1,4 miljoner kronor till det lokala föreningslivet i Ludvika och vi kommer fortsätta på samma sätt, säger Peter Zachrisson, vd på Stena Renewable, i ett pressmeddelande.

Förutom det ekonomiska bidraget kan representanter från föreningarna se fram emot den så kallade vindbonusmiddagen, som hålls i festvåningen i Disponentparken 25 mars.

De som representerar en

förening i närheten av parken kan redan nu lämna in en ansökan om att få ta del av nästa års vindbonuspott.

Hampus Petersson
0240-882 18
hampus.petersson@dt.se

Okej med vargar - men inte i byn

SAXDALEN Nyligen blev en hund dödad av en varg i Saxdalen. Bland annat av den anledningen ordnades i lördags ett möte i Saxdalens Folkets hus.

De flesta verkade vara överens om att vargar ska finnas, men inte i byn.

Syftet med mötet var att få en uppfattning om vad boende i Saxdalen tycker om problemet med för närvarande vargar.

Det bor cirka 600 människor i Saxdalen. Till mötet kom cirka 60 personer och av dessa var knappt hälften från byn. Så vad allmänheten i Saxdalen egentligen har för uppfattning i vargfrågan framkom väl kanske inte vid lördagens möte.

Ett stort antal jaktlag hade inbjudits liksom politiker. Några politiker syntes inte

Med kort varsel anordnades i lördags ett möte för att få en uppfattning om vad folk i Saxdalen tycker om att vargar stryker omkring i byn.

FOTO: FRANK ELFSTEDT

till, men väl jägare av vilka flera hade bestämda uppfattningar om hur vargproblemet ska lösas.

En kvinna tog till orda och försvarade vargarnas exis-

tens och då, efter cirka tio minuter, spårade mötet ur första gången. Hon hann inte tala till punkt innan någon skrek "håll käften".

Efter en del palaver fick i alla några mötesdeltagare

prata till punkt. Flera vittnade om vargar som till och från strukit omkring husen i byn och en av dessa meddelade att länsstyrelsen inom kort skulle komma till Saxdalen och diskutera problemet.

Vargarna det handlar om tillhör det så kallade Olsjöreviret som sägs bestå av fyra valpar och en tik. En av deltagarna hävdade att det i området kring Saxdalen finns 25 vargar.

- Det är garanterat, sa han.

En kvinna sa att om vargen kan ta en hund så kan den ta ett barn.

- Det har hänt i Ryssland, inflikade någon.

- Vi har haft varg i Sverige i många år och än har ingen gett sig på människor, påpekade en man.

Ett inlägg belönades med en spontan applåd:

- De vargar som går i byn och har ett felaktigt beteende ska bort, men vargen ska finnas kvar.

En inställning som de flesta verkade ställa sig bakom.

Frank Elfstedt
0240-882 17
frank.elfstedt@dt.se

SAXDALEN Olsjön 28

Lugnt, avskilt läge med egen skogsmark. Nyare verkstad/dubbelgarage (70 kvm).

ANTAL RUM 4 rum varav 3 sovrum

BOAREA ca 110 kvm

TOMT ca 1,5 ha

PRIS 445 000 kr/hbj

VISAS enligt överenskommelse

SAXDALEN Saxenvägen 47

Ring för visning!

Välbyggd villa med en trivsamt planlösning. Entréplan med vardagsrum och sovrum, toalett samt stort ljus kök. Övervåning med 2 sovrum, samvarorom med öppen spis samt badrum. På gården garage med stort förråd samt flera förråd/vedbodar. Uppvärmning genom ved/el. Närhet till naturen, bad och vandringsleder.

BOYTA: 80 + 7 m², 4 rok.

TOMT: 635 m²

PRIS: 270.000:-/hbj

Rainer Olavi Backman har köpt Ludvika Rävåla 3:3, Oxbrovägen 28 Saxdalen för 175 000 kr av Bo Holm och Ulf Holm
1/4-2014

Får 20 000 för varg-dödad hund

SAXDALEN Sällskaps-hunden som den 5 mars döddes av en varg i Saxdalen ersätts av staten med 20 000 kronor.

Det framgår av det beslut som fattades av länsstyrelsens naturförvaltning i förra veckan. Beloppet är det högsta som enligt regelverket betalats ut för en hund som döddes eller avlider efter att ha skadats av exempelvis en varg.

Därmed fick hundägaren inget gehör för det betydligt högre belopp som denne presenterade i sin ersättningsansökan.

Eftersom det var frågan om en dräktig tik som normalt brukar få tre till fyra valpar i en kull begärde hundägaren totalt 80 000 kronor.

Hunden värderades till 20 000 kronor, medan valparna enligt ansökan skulle ha motsvarat ett försäljningsvärde på 15 000 kronor per valp.

Harri Sternljung/DT

8/4-2014

Beslut om skydds jakt närmar sig

SAXDALEN Efter att ha fått ett kompletterande yttrande från Länsstyrelsen Dalarna är Naturvårdsverket nu redo att fatta beslut om den ansökte skyddsjakten på fem vargar i Olsjöreviret.

- Nu väntar vi inte längre, säger Göte Hamplin, handläggare på Naturvårdsverket.

Det har gått över två veckor sedan både Länsstyrelsen Dalarna och Viltskadecenter avstyrkte skydds jakt på varg i Olsjöreviret.

För att kunna ta ett så välgrundat beslut som möjligt har Naturvårdsverket medvetet avvaktat i ärendet för att se hur situationen utvecklar sig.

- Nu har vi fått in färskare uppgifter från länsstyrelsen. Så fort den som har ansökt om skyddsjakten har lämnat sina synpunkter fattar vi ett beslut, säger Göte Hamplin.

Enligt uppgifterna har det under perioden 15-24 mars gjorts ett antal nya vargobservationer i Saxdalen med omnejd. Vid ett tillfälle ska så många som fyra vargar ha setts.

En observation är styrkt med fotografier men då det inte varit spårsmå har inga av observationerna kunnat kvalitetssäkras. Samtidigt har informationen i de flesta fallen rapporterats i andra eller tredje hand.

"Vargarna verkar finnas kvar i området och delvis vistas i närheten av byn. Dock tyder fortfarande ingenting på onormalt beteende", skriver länsstyrelsen, som står fast vid sitt tidigare beslut om att avstycka skydds jakt.

Hampus Petersson

Nej till skydds jakt på varg

SAXDALEN Nu har Naturvårdsverket slutligen bestämt sig. Det blev inte helt oväntat, ett nej på ansökan om skydds jakt på varg inom Olsjöreviret.

Så sent som i tisdags deklarerade verkets handläggare, Göte Hamplin, att nu var det dags att ta ställning till den ansökan som två privatpersoner i Saxdalen uppbäckade av runt 150 namnunderskrifter skickade in den 10 mars.

På bordet har han förstas också haft den avrådan om skydds jakt som både länsstyrelsens viltfunktion och Viltskadecenter en vecka senare formulerade.

När sedan alla faktorer har vägts samman anses det från Naturverkets sida att vargarnas närvaro i Saxdalen med omnejd inte medför någon "... påtaglig risk för allmän säkerhet".

Att det sedan under perioden den 15-24 mars har inrapporterats ett antal nya vargobservationer i området har inte fått vägskalet att väga över.

Orsaken är att det enligt den samlade bedömningen inte finns någonting som tyder på att vargarna är oskygga och kan antas vara en fara för allmänheten. Göte Hamplin understryker att den oro som flera inom området beskriver ska tas med största allvar.

- Vi kommer att tillsammans med länsstyrelsen följa händelseutvecklingen.
Harri Sternljung

Bygga av cykelväg i Saxdalen dröjer

SAXDALEN Ännu finns inget datum utsatt för när cykelvägen mellan Malbacksvägen och Stenbacksvägen börjar byggas.

Emma Johansson, planerare vid kommunen, säger att hon den 30 april har ett möte bokat med Trafikverket.

Kommunen måste ha en överenskommelse med Trafikverket innan bygget kan starta.

- Vi har bett att få börja bygga på västra sidan när alla avtal är klara för där håller vi oss utanför deras vägområde. Så vi väntar på besked om detta och hur vi går vidare på östra sidan där vi måste gå i deras vägområde, uppger Johansson.

- Vi vill ha en gångpassage eller övergångsställe men här behövs ett avtal som Trafikverket ska skriva fram, fortsätter hon.

Bygget har tidigare kostnadsberäknats till 1 050 000 kronor varav kommunen hoppas på cirka 200 000 i statligt bidrag. Johansson hoppas att bygget kommer i gång under 2014.

Torbjörn Granling

11/4-2014

Dyrare cykelväg

SAXDALEN Cykelvägen mellan Saxdalens skola och Stenbacksvägen blev dyrare än beräknat. Detta enligt den slutredovisning av projektet som lades fram vid samhällsbyggnadsnämndens aprilmöte.

Kommunfullmäktige anslog den 30 november 2011 300 000 kronor till bygget, men slutkostnaden blev 370 055 kronor.

Ska du äta många ägg i påsk?

Eivor Jakobsson, 80, pensionär, Grängesberg
- Ja, det ska jag väl. Kanske två under hela påsken.

En öppnar - en annan byter ägare

LUDVIKA/LYVIKSBERGET När Mio i förra veckan öppnade sin butik på Lyviksberget, var det en av de nybyggnationer som pågått under en tid på handelsområdet. Tidigare under året öppnade Cheapy, nu byter de ägare till Beijer Bygg.

VERONICA RIGTORP

Är det bra med en ny möbelfärr?

- Jag tycker det är bra, de har bra grejor, det behövs. De har ju också lite inredning, jag håller på att renovera, säger Anna-Carin Fridlund. Här med väninnan Sara Karlsson som också tycker att det är kul att Mio öppnat.

FOTO: VERONICA RIGTORP

SMS: A 14377 TILL 71122

AFFÄRSLOKAL SAXDALEN Prissänkt!

PRIS 375 000 kr/bud. TOMT 2 325 m². VISAS Ring för tidsbokning. Saxenvägen 64. MÄKLARE Kristian Sundberg 0706-555513.

SAXDALEN 5rok Stor garagelänga

PRIS 650 000 kr/bud. TOMT 952 kvm. VISAS Ti 6/5 16.30-17.15. Malmislagarvägen 4. LUDVIKA Kristian Sundberg 0706-55 55 13.

Påsklunch för PRO Saxdalen

SAXDALEN PRO Saxdalen genomförde sin traditionsenliga påsklunch med allsång på skärtorsdagen med ett 30-tal närvarande medlemmar.

Föreningens ordförande informerade om föreningens kommande arrangemang.

23/4-2014

Fel "Wolf"

GRÄNGESBERG/SAXDALEN "Jag har inte filmat, utan bara gjort ljudinspelningar i Saxdalens Folkets hus. Och det är inte förbjudet."

Det säger Kim Aronsson, aktiv medlem i WAS (Wolf Association Sweden).

Uppgifterna i torsdagens tidning gällande kopplingen till Wolf Army dementarar hon:

- Vi har inget samröre med den militanta organisationen längre.

Prutat bidrag för Saxdalen

SAXDALEN Folkets hus-föreningen ansökte om 118 000 kronor i kommunalt driftbidrag för 2014. När ansökan behandlades av lokalutskottet beslutade politikerna att föreningen får nöja sig med 70 000 kronor. Enligt utskottets sekreterare Kerstin Ohlsson är föreningens ekonomi stabil.

Föreningen får tillgång till det prutate bidraget under maj månad.

Två till sjukhus efter singelolycka

SAXDALEN Två personer fördes till sjukhus efter en trafikolycka på länsväg 604 i höjd med Norrbyn i Saxdalen tidigt på söndagsmorgonen. Larmet om att en bil kört av vägen kom in vid halv sextiden. Passageraren i fordonet skadades svårt och polisen har misstankar om rattfylleri. Just nu benämns brottet som vållande till kroppsskada.

Kraschad bilen anmäld stulen

SAXDALEN Den bil med två personer som på söndagsmorgonen körde av länsväg 604 i höjd med Norrbyn i Saxdalen anmäldes senare under dagen stulen.

Bilen ska ha stulits vid en verkstad på Olsjövägen i Saxdalen. Passageraren i fordonet skadades svårt och föraren är fortsatt misstänkt för rattfylleri, vårdslöshet i trafik och vållande till kroppsskada.

Valborgskonsert väntar i Cassels

GRÄNGESBERG Valborgskonsert i Cassels i Grängesberg med Ludvika musikkår och Saxdalens manskör är en seglivad och långvarig tradition som på söndag eftermiddag (17.00) genomförs för 20:e gången i rad. Årets gästsolist är sångerskan Ellinor Brolin.

Publiken kan förvänta sig en högst varierad konsert

med vårmusik, allsång, visor, filmmusik, Abba- och Elvislåtar med mera.

Ellinor Brolin från Ludvika är, sin ungdom till trots, väletablerad i bygden som i första hand vissångerska. I Cassels kommer hon att i en blandad repertoar sjunga tillsammans med manskören, musikkåren, en mindre kompgupp och till eget gitarrackompanjement.

Ur Saxdalens manskörs led stiger också en sångso-

list fram för att sjunga en Ted Gärdestad-låt och tre välkända sånger som förknippas med Elvis Presley och det är Åke Dahlman, känd som Saxdals-Elvis.

Ludvika musikkår dirigeras av Magnus Karlsson och Saxdalens manskör leds av Roger Broberg.

Ellinor Brolin är solist på söndagens valborgskonsert.

FOTO: ANDERS ABRAHAMSSON

25/4-2014

Vägföreningar får tre

LUDVIKA KOMMUN - Nere i Saxdalen kan det vara regn. Här uppe is och längre bort ett par decimeter snö. Den här vägen kan vara lite lurig, säger Ingemar Rådman med ett litet skratt.

Vi står och pratar vid vägkanten på höjden ovanför Saxdalen, där vägen delar sig. Åt vänster och man kommer till gamla Saxbergets gruva, åt höger och det bär i väg mot Olsjön och Abborrberg.

- Sträckan från Saxdalen till Olsjön är 10 160 meter, uppger Ingemar Rådman,

som ser ut att vara nöjd och har anledning att vara det också.

I fjol fick Saxdalen-Abborrbergs vägsamfällighet drygt 56 000 i kommunalt driftbidrag för skötseln av vägsträckan. I år får de 68 072 kronor.

- Jättebra, och man kan ju också tycka att det är på tiden att de räknar upp bidragen.

Likt många andra vägföreningar får Saxdalen-Abborrberg också statligt bidrag och det uppgår för närvarande till 130 000 kronor per år.

"Man vill ju inte att vägen ska se ut som en djup tallrik."
Ingemar Rådman

- Sedan tidigare har vi en del pengar över i kassan som vi i år kommer att använda till dikning och kantskärning.

Kantskärning?

- Ja, man vill ju inte att vägen ska se ut som en djup tallrik utan som en limpa så vattnet rinner undan. Jag

visste inte heller vad kantskärning var när jag kom in i det här. Nu sitter jag som ordförande på tredje året och det är roligt att prova något man tidigare inte hållit på med, säger den 72-åriga Sunnansjöbon och tidigare avdelningschefen på SSAB i Borlänge.

Han och frun har en stuga strax utanför Abborrberg och han har därför intresse av att vägen sköts och vårdas när det gäller såväl sedvanliga arbeten som snöröjning och grusning som diverse rustarbeten.

Han bedömer att vägen är

tämligen vältrafikerad, inte minst sommartid.

- På sommaren är det en turistväg och när de tänder milan (i samband med Dan Andersson-veckan) är det väldigt mycket trafik.

Saxdalen-Abborrberg hör således till de föreningar som får högre bidrag i år. Andra som kan glädja sig åt en större slant än i fjol är exempelvis föreningarna i Tyfors, Kullen, Bråthöjden, Grangärde-Nyhammar och Hillbo. Å andra sidan är det flera föreningar som får mindre anslag, bland andra Sunnansjö, Fredriksberg,

Bidragen till vägföreningarna

Vägförening/vägsamfällighet	2014	2013	Vägförening/vägsamfällighet	2014	2013
Erik Lars vägsamfällighet	2 310	2 600	Gräsberg Nybrottet	6 834	3 062
Hedgatan	3 172	566	Storslätten	20 449	17 705
Tättriset Gensen (väg 4)	3 788	3 300	Saxberget	0	5 000
Sandbacken	4 800	4 000	Nittkvärn Lönnfallet	19 189	26 418
Gamla Landsvägen	0	0	Solbergshöjden	5 288	-
Övre Persbo 2:41 med flera	2 700	2 250	A-vägen i Västansjö	18 961	15 707
Vännebo	4 909	4 174	Saxhyttan-Östersaxen-Pärby	-	20 702
Landforsen	-	2 520	Kuntbergsvägen	0	0
Torsberg	15 480	10 045	Norra Norrbo	0	1 218
Kilåsen	4 571	5 000	Persbo-Vaskarbo	8 314	4 850
Persbo	5 400	4 500	Saxhyttan-Karlsänge	12 395	10 268
Anslutningsvägen Karlsänge	4 594	4 000	Sunnansjö	140 000	220 000
Gamla vägen	2 420	7 000	Drafsen	10 905	-
Skolvägen	8 400	7 000	Grangärde-Nyhammar	300 000	260 000
Mellansjön-Dammängev.	5 941	8 517	Mjölmarbacken	905	9 200
Grangärde-Hästberg	10 320	8 600	Fredriksberg	100 000	240 000
Saxhyttans bystuga	4 734	6 000	Burens	0	0
Svarthyttas	6 000	5 000	Hillbo	8 040	0
Kåsensvägen	22 792	25 233	Telningsberg	-	-
Björnhyttan	6 000	5 000	Märrhaga 245:2	-	-
Aspfallet	8 760	3 150	Västansjö 272:2	-	-
Fyrnåset	19 200	16 000	Forstäppan Piggbacken	-	-
Vålbodavägen	3 596	1 523	Viktorp	-	-
S:a Enkullvägen	6 300	5 250	Kastaviksvägen	-	0
Södra Hörksvägen 120 m. fl.	-	2 000	Gärdfsbodarna	-	-
S Kvarnberget 5	4 095	4 000	Södra Gänsberget	-	-
Kejsartorpet	4 200	3 500	Halvarsvägen	-	14 430
Täppvägen, Stensbo	6 300	5 250	Rifallet	-	150 000
Brudberget	10 800	9 000	Saxdalen	-	-
Tallbacken	5 292	5 093	Fröjdberget	-	-
Gladängsvägen	900	2 205	Biskopsnåset	-	-
Mor Annas väg	-	0	Nyckelmyra	-	-
Burängsberg	3 938	11 091	Avlångshyttan	-	-
Rönnäsudden	4 028	5 000	Brushöjden	-	-
Kullen	61 595	51 048	Munkviksvägen	-	2 500
Nackarberg	35 577	1 968	Mårtenstorpssvägen	-	-
Saxdalen-Abborrberg	68 072	56 388	Saxenborg	-	-
Abborrberg	11 466	6 383	Kölaråsen	-	-
Gonäs	110 000	100 000	Totalt	2 228 026	2 386 796
Långmyren	13 396	20 713			
Digervåla	20 770	0			
Bringsjöberg	36 515	30 248			
Bråthöjden	28 860	-			
Gäddsjöberg	13 400	-			
Rosahöjden	1 334	-			
Östanbjörka	15 442	-			
Örtjärnsvägen	108 974	87 556			
Persbo-Schisskolningen	0	7 437			
Persbo-Källbotten	5 998	7 437			
Finnåset	1 229	-			
Nävbacken	0	0			
Matsbyn och Morberget	20 368	16 872			

FOTO: TORBJÖRN GRANLING

miljoner

Håksberg-Landforsen, Ulriksberg och Brunnsvik-Sörvik.

- Bidragen beräknas på vilka utgifter de haft föregående år samt vilken kassa-behållning de har, säger trafikutskottets sekreterare Kerstin Ohlsson.

Hon har haft den grannliga uppgiften att räkna fram förslag på så rättvisa bidrag som möjligt och som politikererna sedan hade att besluta om på sitt aprilmöte.

som ännu inte lämnat in ansökan men merparten kommer att pytsas ut som upprustningsbidrag. Dessa bidrag kan sökas av föreningar som planerar åtgärder utöver sedvanligt underhåll.

- Jag gissar att vi kommer att fördela upprustningsbidrag på ungefär 800 000 kronor. Beslut om dessa bidrag fattas antingen före semesterperioden eller i augusti, uppger Kerstin Ohlsson.

Nu återstår cirka 900 000 kronor i kassan. En mindre del av beloppet ska fördelas i driftbidrag till föreningar

Text
Torbjörn Granling
0240-882 08
torbjorn.granling@dt.se

Bidragen betalas ut under maj månad. Föreningar som är nollade 2014 har fått avslag på årets ansökan. Föreningar noterade med - har inte lämnat in ansökan.

SAXDALENS STÄD OCH PICNIC-DAG

Vi vill härmed inbjuda alla nya och gamla Saxdalingar till Saxdalens gemensamma städ-dag.

Låt oss alla hjälpa till att snygga till byn.

Vi samlas vid skolan lördag den 3 maj kl. 10:00.

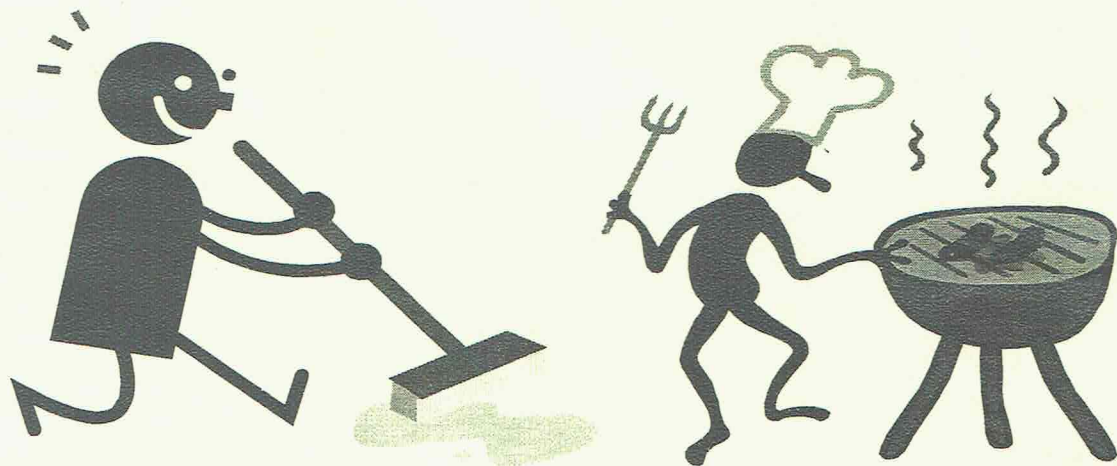
Där delas sopsäckar och städområden ut.

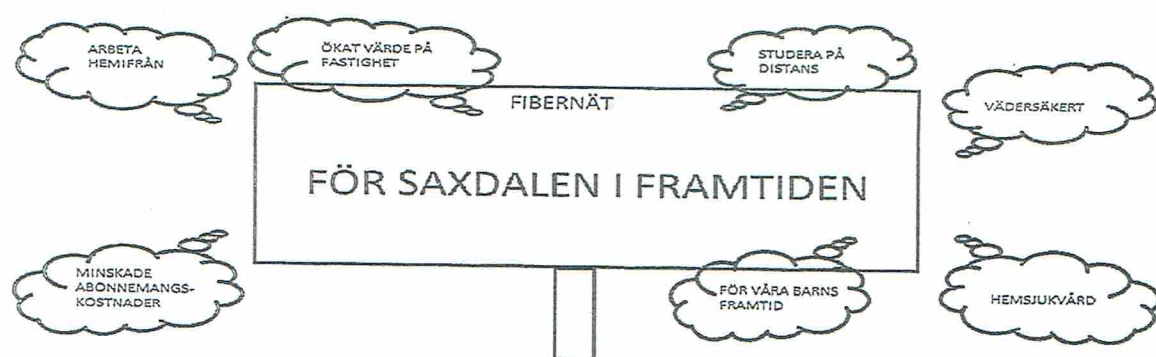
Vi plockar sedan skräp efter byns samtliga vägar och kör det till soptippen före klockan ett.

Klockan 13:00 samlas vi vid saxenstranden för lite grillning. Den som vill tar med eget. Byalaget bjuder på korv med bröd samt festis.

Naturligtvis är man bjuden även om man inte medverkar på städningen.

Mvh/Saxdalens byalag.

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

FIBER I SAXDALEN!

Ödesfråga: Fortsätta eller lägga ner?

Dags att bestämma sig! Nu presenteras
förstudieprojektet samt anslutningskostnader.
Möjlighet att inlämna bindande anmälan med
kostnadstak!

DU avgör om det ska bli verklighet eller inte!

Vi träffas på Folkets Hus kl. 19:30 onsdagen den 14 Maj

Vi låter gärna klass 5 fixa fika för att hjälpa dem med lite klirr i
kassan till deras stundande klassresa. Men då behöver vi veta om du
kommer dit så att de vet hur många bullar de skall baka.

Välkomna!

Kontakt:

Bo Fremén: 31309

Linda Fremén: 18810

Johnny och Åsa Fremén: 31456

Bilden är tagen den 7 maj 1990, i en match mellan Saxdalen och Sunnansjö. I dag har ingen av föreningarna herrlag i seriespel.

FOTO: PETER OHLSSON

Inte längre ett lag i varje by

FOTBOLL/DALARNA Fotbollen i Dalarna håller på att centraliseras.

De senaste åren har flera "byalag" fått lägga ner, men samtidigt sker ingen markant minskning av totala antalet spelare i länet.

– Tendensen generellt är att de mindre byarna får allt svårare att få ihop lag, säger Pär Jonsson på Dalarnas fotbollsforbund.

Förr fanns det ett fotbollslag i så gott som varje liten "håla". Men kartan har ritats om. Trenden är att

verksamheten på de mindre orterna tynar bort. Det avspeglas inte i något dramatiskt spelartapp totalt sett, utan i att fotbollen flyttar in till kommunernas mer centrala delar.

– Den bilden gäller för alla delar av Dalarna tyvärr, säger Pär Jonsson, ordförande i Dalarnas fotbollsforbund.

– Antalet spelare har varit ganska konstant. Men vårt mätinstrument är uppbyggt på spelarlicenser, och ärligt talat så är inte den bilden helt rättvisande. När en spelare slutar ska den av-

Dalafotbollens utveckling

	Lag i seriespel	Lag i div. 6
1998	806	(37)
2003	690	(26)
2013	439	(19)

Division 6 herr är en av de största lokala seniorserierna.

registreras, men vi vet att det är många som slutar och ändå ligger kvar i systemet.

Den minskning som finns beror bland annat på mindre barnkullar.

– Ungdomskullarna har

minskat, och det kan man se inom ungdomsfotbollen. Det är först nu tappet har stannat av. Vi har nått botten, och hoppas att det ska vända när det föds mer barn.

Anledningen till att fotbollsverksamheten försvinner från de mindre byarna är dock mer komplicerad.

– Den frågan har vi ställt oss många gånger. Om man ser 10–20 år tillbaka är det högre konkurrens från andra idrotter och ungdomar flyttar i högre utsträckning för att studera.

Sedvanlig "glesbygdsp-

blematik" påverkar också fotbollen.

– Det blir en ond cirkel. Det kommunala stödet minskar, företag försvinner från orten, befolkningen minskar, skolor lägger ner...

Rent ekonomiska aspekter ligger däremot sällan bakom att en klubb lägger ner lag.

– Visst har många klubbar fått det tuffare ekonomiskt, men det är sällan det som avgör.

Text
Louise Sundström
023-935 57
louise.sundstrom@dt.se

Utveckling per kommun

Kommun	2013	2003	1998
Borlänge	91	123	155
Falun	88	121	149
Ludvika	38	67	79
Avesta	37	61	68
Säter	27	46	43
Mora	26	49	49
Leksand	21	35	41
Malung	20	24	29
Vansbro	19	32	35
Smedjeb.	18	21	26
Gagnef	17	35	33
Hedemora	17	30	44
Rättvik	9	23	23
Älvdalen	6	12	18
Orsa	5	11	14

Traditionellt valborgsfirande väntar i Saxdalen

SAXDALEN Valborgsmässofirandet i Saxdalen, som varje år samlar en stor publik, sker traditionsenligt på valborgsmässoaftonen vid Saxens strand med traktorkortege med snögub-

ben, brasa, manskörssång, vältal och fyrverkeri.

Klockan 19.30 startar traktorkortegen från skolan med snögubben och barnen som åker med i vagnarna.

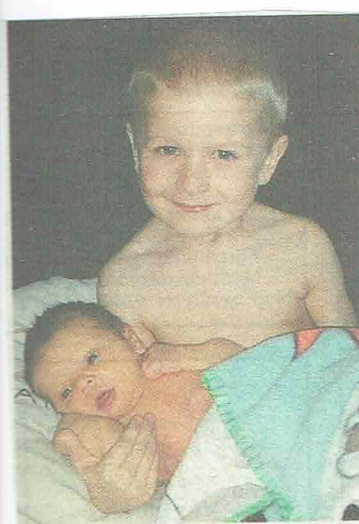
Snögubben är av jätteformat (bara hatten är halvmeter hög) och tillverkad av lakansvåg och stoppad med hö.

Brasan tänds cirka 20.30 med snögubben i topp;

att bränna en snögubbe på bålet är ursprungligen en tradition från Schweiz, som fördes till Saxdalen år 1965 av Käthy Karlsson.

Klockan 21.00 sjunger Saxdalens Manskör vår-

sånger och sedan följer ett fyrverkeri. Som vanligt är det i år 90-årsjubilerande Saxdalens IF som svarar för arrangemanget; idrottsföreningen bildades 27 april 1924.

Danny Waltersson och Denice Haurula, Saxdalen. Den 11 april kom äntligen Gustavs lillebror Vincent. Han var 50 cm lång och vägde 3980 gram.

Foto: Privat

Joakim Schött och Emelie Schött, Ludvika. Elias föddes den 14 april 2014, han var 3960 g tung och 53 cm lång. Lyckliga föräldrar till en flicka och nu en liten pojke. Foto: Joakim Schött

Marcus Andersson och Jeanette Janols, Saxdalen, fick den 28 april en pojke som ska heta Lowe. Han var 51 cm lång och vägde 4075 g. Storebror heter Isaac.

Foto: Pappa

En veteranbilsträff för alla åldrar i Saxdalen

SAXDALEN

Ett tv-team från Norge som jobbade med en dokumentär om Håkon Banken, dök upp och filmade veteranbilsträffen i Saxdalen.

— Jag har begärt en kopia, säger Johan Heed som var en av dem som blev filmad.

Ett 40-tal veteranbilar ställdes ut under veteranbilsträffen i Saxdalen under lördagen. Ett arrangemang som anordnades av Road Pigs med Johan Heed i spetsen.

— Det kom många besökare och utställare på dagen, men på kvällen var det sämre, säger Johan.

Han tror att det beror på det häftiga regnet

och åskvädret som drog in över trakten på kvällen. Tillställningen var dock över förväntan.

TV-teamet hade hört av sig till Johan Heed innan och frågat om han visste om det var någon veteranbilsträff på gång.

— Jag berättade att vi skulle ha en i Saxdalen, och så kom dom med stora filmkameror och ljudutrustning.

Filmteamet jobbar med en dokumentär om Håkon Banken, som skrivit låten Sommarminnen från Dalarna, som finns med på skivan Bankens bästa.

TV-teamet följde Johan Heed hack i häl under dagen.

VERONICA RIGTORP
veronica@annonsbladet.com

Ett norskt filmteam filmade veteranbilsträffen i Saxdalen. En av dem som blev intervjuade var Johan Heed från Road Pigs.

Peter Näslund tog en tur med hunden Holley i sin Bonneville -65.

PRO Saxdalen höll gökotta

SAXDALEN Medlemmarna i PRO Saxdalen samlades till gökotta torsdagen 22 maj vid Saxdalens IF:s klubbstuga.

Ett 20-tal medlemmar deltog i tipspromenad med olika motionsövningar med redskap inlagt.

Efter aktiviteten intogs grillad korv sedan kaffe med kaka och utdelning av pris till de tre bästa i tipspromenaden.

Valplakat vandaliserade

SAXDALEN I torsdags förra veckan har någon eller några personer rivit sönder samt tagit bort Sverigedemokraternas valplakat i Saxdalen.

Sverigedemokraterna Ludvika-Smedjebacken har polisanmält händelsen. Brottsrubriceringen är egenmäktigt förfarande och skadegörelse.

PRO-boulen har startat

VÄSTERBERGSLAGEN PRO:s bouleserie har haft säsongsstart med sju deltagande lag. Första omgången spelades i måndags.

Resultat: Grängesberg-Söderbärke 5-4, Smedjebacken-Nyhammar 2-7, Blötberget-Saxdalen 4-5.

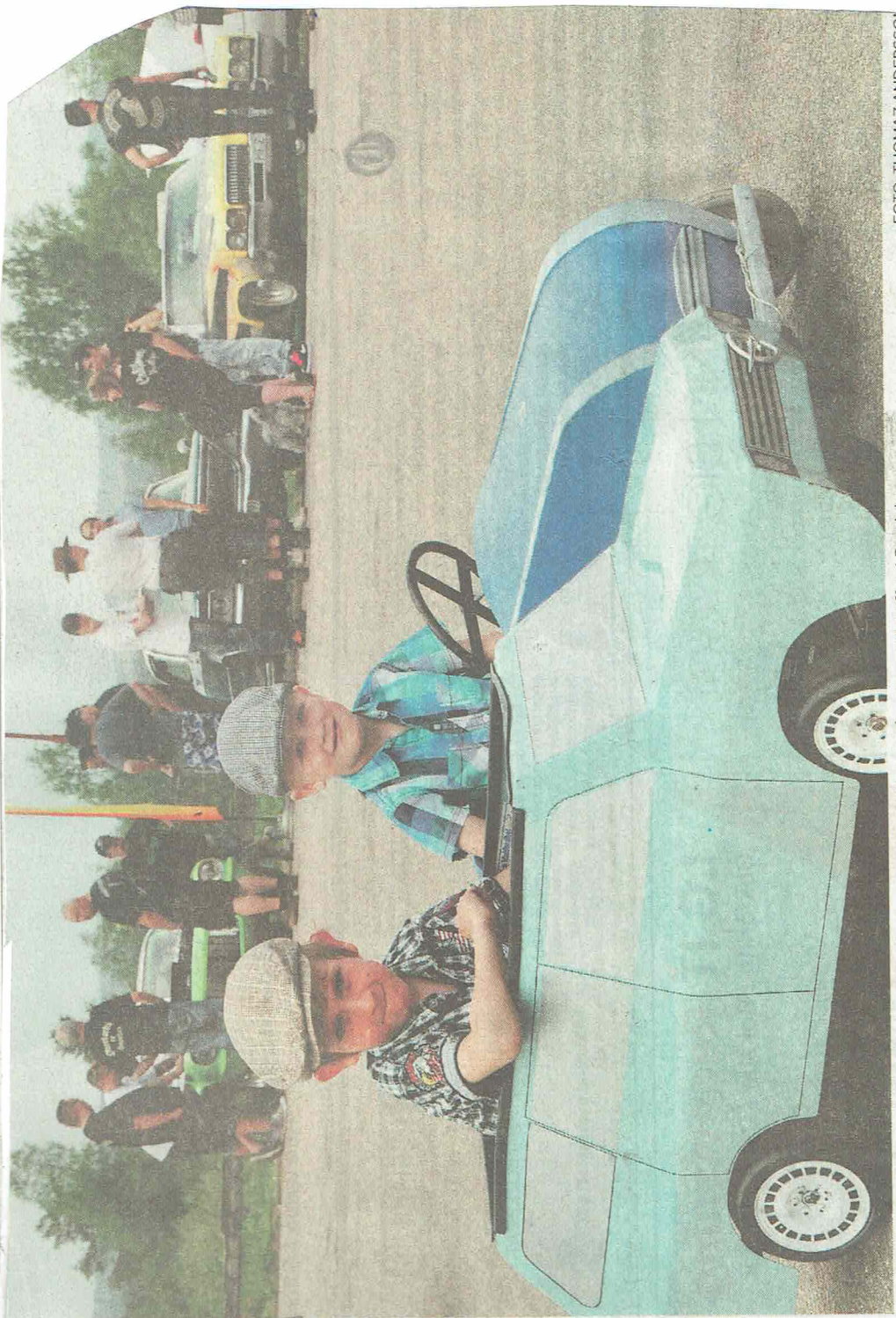
FRÅGAN 16 maj 2014 Vad ska du göra i helgen?

Åke Lundeborg, 75 år, Saxdalen:
— Inget speciellt. Jag ska bara vara hemma i trädgården och fixa.

14/5-2014

28/5-2014

Adam Sandberg och Gustav Waltersson var två av de yngre utställarna på veteranbilsträffen i Saxdalen.

FOTO: THOMAS ANDERSSON

Åkdon och termos blir det även i år i Räfsnäs. Här en bild från 2012, med en gammal Opel (1937) som Ove Sandberg och sonen Adam från Saxdalen visade.

FOTO: PETER OHLSSON

Åkdon och termos får åldersgräns

LUDVIKA 30 års åldersgräns.

Det gäller inte personer men väl de bilar som får visas upp på Åkdon och termos.

Den 15 maj är det premiär för en ny omgång av arrangemanget, som tidigare somrar lockat stora skaror med både fordon och människor till Räfsnäs.

— Problemet är att få till tillräckligt stora publikpareringar, uppger Eva Rus-

back i arrangerande Ludvika Classic Wheels Club.

Fem träffar blir det, den tredje torsdagen i respektive månad.

I år skärper alltså klubben ålderskraven på medverkande bilar.

— Vi tycker att det har blivit för många nyare bilar, det är inte den inriktning vi har i klubben. Nu sätter vi gränsen vid 1984, upplyser Eva Rusback.

Däremot kommer man

från klubbens sida inte vara lika restriktiv när det gäller andra fordon, som motorcyklar och mopeder.

Som vanligt kommer det att saknas kommersiella inslag vid träffarna i Räfsnäs.

— Det blir vare sig försäljning eller reklam. Så står det i reglerna för Åkdon och termos. Det känns riktigt skönt, anser Eva Rusback.

5/5-14

Torbjörn Svensson

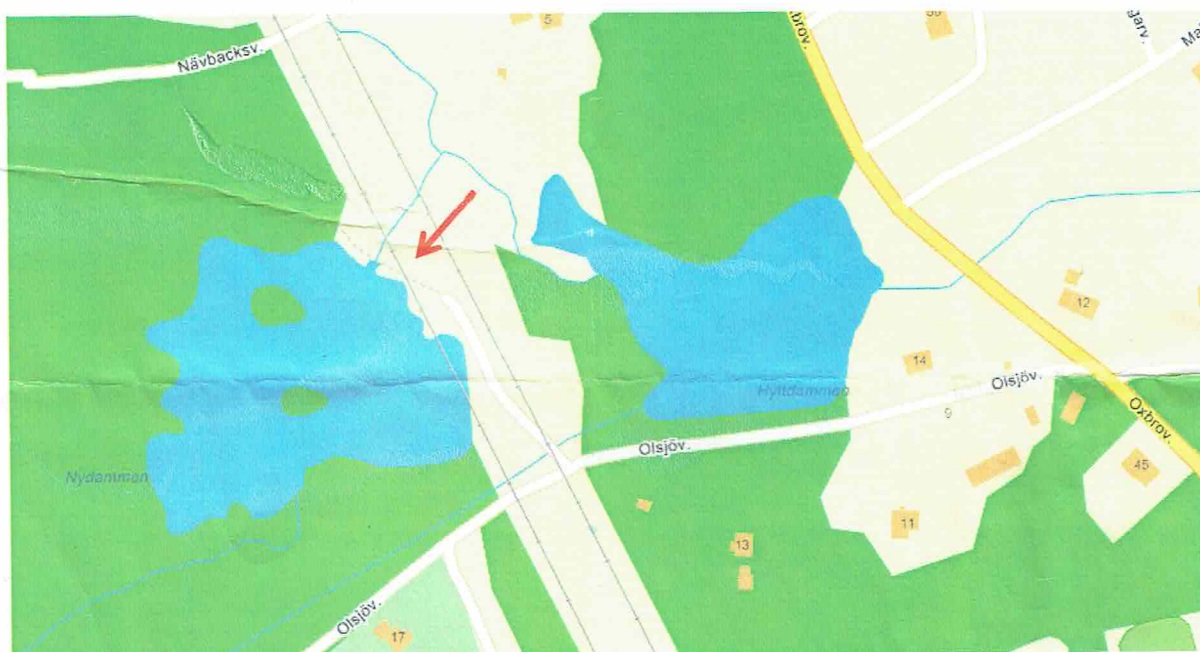
torbjörn

Guidad Vandring

Lördagen den 24 maj kl. 10:00.

Start från Nydammen (Baddammen)

Olsjövägen

Vi går milbanan på Låsberget, ca 10 kilometer.

Vid torrt väder behövs inte stövlar, men grova skor är bra

**Vi stannar en stund vid det som var en Backstuga, så tag
med fika**

**Lite information om fåglar, skog m.m. kommer vi att försöka
förmedla under promenaden.**

Välkomna

För mera information ring Rolf P, 070 5531378